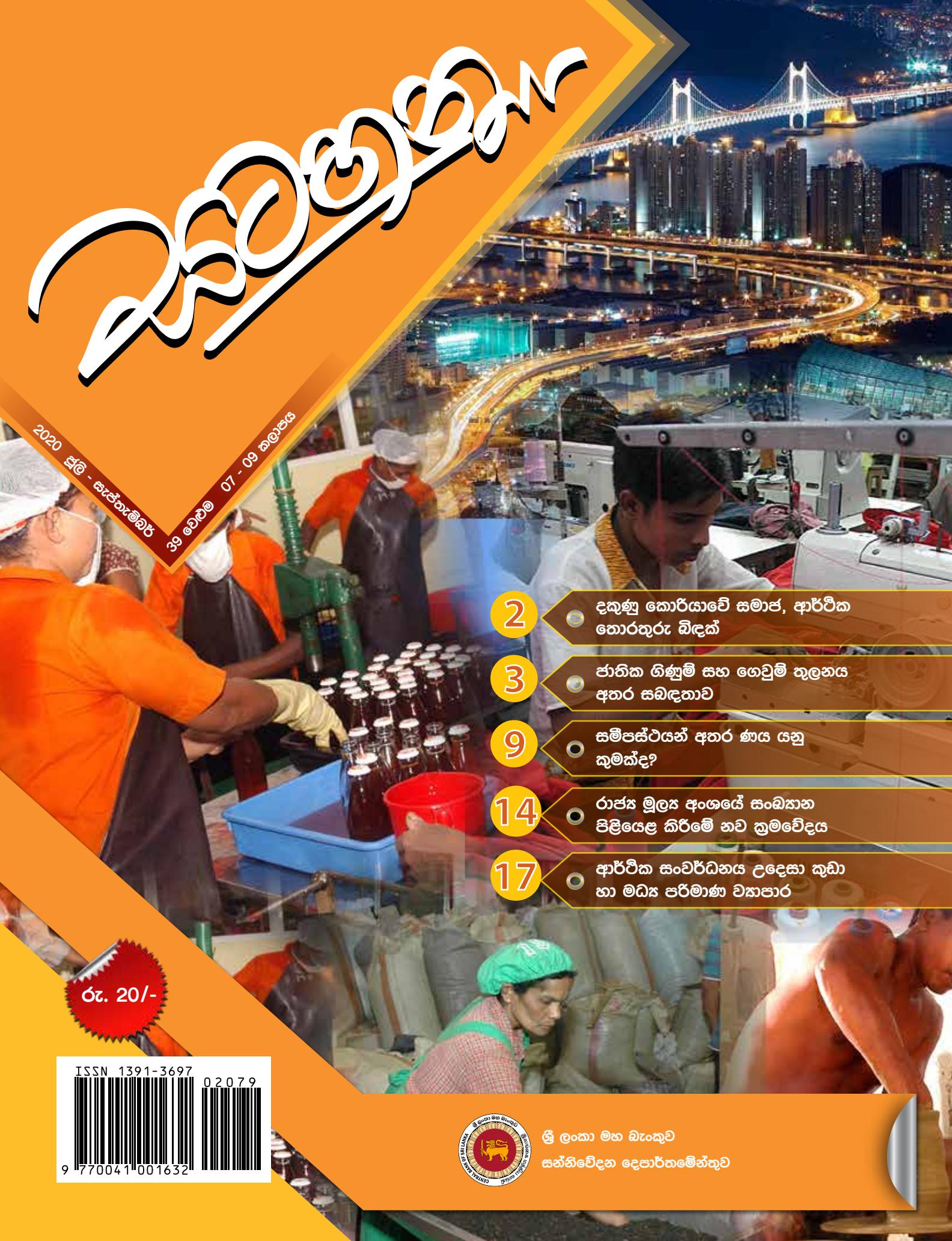

සංඛ්‍යාව

2020 ජූලි - සැප්තැම්බර
39 වෙනත් 07 - 09 කළුතරක

2

දකුණු කොරෝනේ සමාජ, ආර්ථික කොරුනුරු බිඳීක්

3

ජාතික ගිණුම් සහ ගෙවුම් තුළනය අතර සබඳතාව

9

සම්පක්ෂයන් අතර ණය යනු ඕමක්ද?

14

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සංඝ්‍යාන හිළුයෙල කිරීමේ නව තුළවේදය

17

ආර්ථික සංවර්ධනය උදෙසා තුළා භාර භාර මධ්‍ය පරිමාන ව්‍යාපාර

ISSN 1391-3697 02079

ශ්‍රී ලංකා මහ බිංකට
සන්නිවේදන දෙපාර්තමේන්තුව

දකුණු කොරියාව

සමාජ, ආර්ථික තොරතුරු බිඳීම්...

නැගෙනහිරා ආසියාවේ පිහිටා ඇති කොරියානු අර්ධදීපයේ දකුණු කොටස නිල වශයෙන් නැදින්වෙන්නේ “කොරියානු ජනරජය” ලෙසයි. මෙහි උතුරු සීමාව වන්නේ උතුරු හා දකුණු කොරියානු රාජ්‍ය අතර එහිටි යුද මූක්ක කළාපයයි. නැගෙනහිරින් ජපන් මුහුද්, බටහිරින් කහ මුහුද්, දකුණින් නැගෙනහිර වින මුහුද් දකුණු කොරියාවේ අනෙකුත් සීමාවන් වෙනවා. “සියෝල්” එහි අග නගරයයි.

1910 වසරේ ජපන් අධිරාජ්‍යයට නැතු වූ මෙම භූමිය 1945 දේ වන ලෝක යුද්ධයෙන් ජපානය පරාජයට පත් වන තුරු ම ජපන් අධිරාජ්‍යයේ කොටසක් ලෙස පැවත්තා. ඉන්පසු මෙම භූමිය උතුරු හා දකුණු වශයෙන් දෙකට බෙදුණු අතර, උතුරු කොරියාව සේවියට සංගමය විසිනුත් දකුණු කොරියාව ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය විසිනුත් පාලනය වුණා. නැවත එක්සත් වීම සඳහා කළ සාකච්ඡා අසාරපික වූයෙන් 1948 දී වෙන ම රාජ්‍යයන් දෙකක් බිඳීම් වූණා. 1950 දී උතුරු කොරියාව විනායේ සහ සේවියට සංගමයේ සහයෝගය ඇතිව දකුණට එරෙහි ව යුද වුදුණු අතර, එහි දී දකුණු කොරියාවට ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ සහයෝගය ලැබුණා. වසර 3ක් පුරා පැවති කොරියානු යුද්ධයේ දී ඇමරිකානුවන් සහ කොරියානුවන් ඇතුළු ලක්ෂ ගණනකට පිළිත අහිමි වුණා.

වර්තමානය වන විට කොරුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණ දියුණුවේ හිකිපෙන්තට ම නැග සිටින දකුණු කොරියාව ලෙට වෙශවත් ම අන්තර්ජාල පහසුකම් සිය රටවැසියන්ට ලබා දෙනවා.

මුළු - World Fact Book

Wikipedia විශ්වකොෂේපය

භූමි ප්‍රමාණය	වර්ග කි.මී.	99,720
ගොඩ බ්‍රේ ප්‍රමාණය	වර්ග කි.මී.	96,920
අභ්‍යන්තර පළාත	වර්ග කි.මී.	2,800
ජනගහනය (2020 ඇස්කමෙන්තු)		51,835,110
ජනගහන වර්ධන වේගය		0.39%
උපත් අනුපාතය (2020 ඇස්කමෙන්තු) (ජනගහනය දහසකට)		8.2
මරණ අනුපාතය (2020 ඇස්කමෙන්තු) (ජනගහනය දහසකට)		6.8
පළරු මරණ අනුපාතය (2020 ඇස්කමෙන්තු) (සපිටි උපත් දහසකට)		3
උපත් දී ජිවිත අපේක්ෂාව (අවුරුදු) (2020 ඇස්කමෙන්තු)		82.6
දුළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (2017 ඇස්කමෙන්තු)		විශ්ස්ස් ජනපද බොලර් බිමියන 2.035
මුරත දුළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධන වේගය (2017 ඇස්කමෙන්තු)		3.1%
ශේ පුද්ගල දුළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (2017 ඇස්කමෙන්තු)		විශ්ස්ස් ජනපද බොලර් 39,500
දුළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ආංශික සංයුතිය (2017 ඇස්කමෙන්තු) කෘෂිකර්මය		2.2%
ක්‍රේමාන්ත සේවා		39.3%
		58.3%
ඡුම බලකාය (2017 ඇස්කමෙන්තු)		මුමියන 27.75
සේවා විශ්‍රාක්ෂණය (2017 ඇස්කමෙන්තු)		3.7%
කුම්ඩි ආදායමේ නිනි සංගුරුණය (2018 ඇස්කමෙන්තු)		30.7.
අයවැය අතිරික්තය (+) හෝ හිගය (-) (2007 ඇස්කමෙන්තු)		1.4%
දුළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශායකය් ගෙක		
ලද්ධිමත අනුපාතය (2017 ඇස්කමෙන්තු)		1.9%
ආනයන (2017 ඇස්කමෙන්තු)		විශ්ස්ස් ජනපද බොලර් බිමියන 2.32
ආනයන හාන්ඩ්		පෙවැලියම් නිෂ්පාදන, අර්ධ සන්නායක, ස්වාභාවික ගස්, ගල් අගුරු, වානේ, රෙඛිපිළි, පරිගණක
ආපනයන (2017 ඇස්කමෙන්තු)		විශ්ස්ස් ජනපද බොලර් බිමියන 577.4
ආපනයන හාන්ඩ්		රෑට්වානත, වාහන අමතර කොටස්, සන්නිවේදන උපකරණ, නැව්, පරිගණක
මුදල් ඒකකය		දකුණු කොරියානු වාන්

“සහන” සාරාවෙහි පළවන අදහස් ඒ ඒ ලේඛිකයන් ගේ අදහස් මිස ශ්‍රී ලංකා මහ බිංඩුවේ අදහස් නොවිය හැකි ය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බිංඩුව නමට ලියන එද මුදල් අජ්‍යාලී/වෙක්සත් මෙහි සඳහන් මිළිනායට විඵ්‍යාපන් “සහන” තැපෑලෙන් ගෙන්වා ගත හැකි ය.

පිටපතක මිල	: රු. 20.00
වාර්ෂික දායකාත්වය	: රු. 320.00
(තැපෑල් ගාස්තු ද ඇතුළත්වා)	

අධ්‍යක්ෂ
සන්නිවේදන උපකරණ බිමියන
ශ්‍රී ලංකා මහ බිංඩුව
තැ. පෙ. 590, කොළඹ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପାତ୍ରଙ୍କ ମହାତ୍ମା ପାତ୍ରଙ୍କ ମହାତ୍ମା ପାତ୍ରଙ୍କ ମହାତ୍ମା

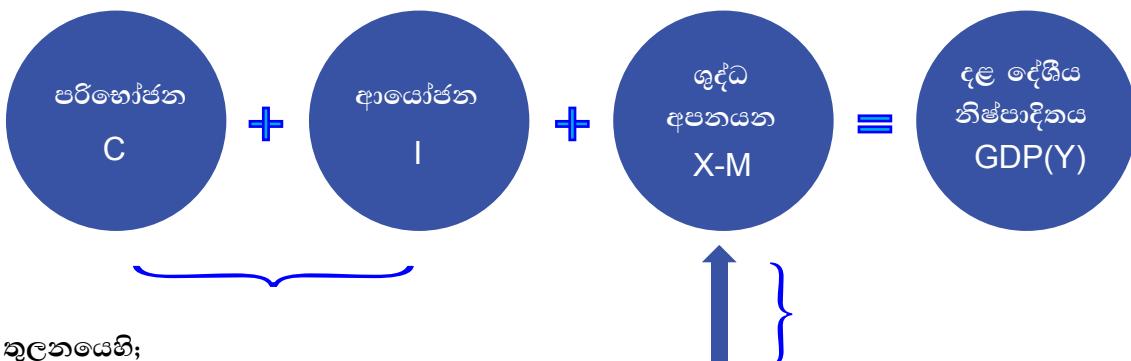
ඩී. එස්. ඩී. අයි. ඒකත්‍යායක
නියෝජන අධිකාරී,
සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව

ආරුකියක් පිළිබඳ ව විශ්ලේෂණය කිරීමේ දී වැදගත් වන සාර්ව ආර්ථික විවෘතයන් හා දුරශක ගණනාවක් ජාතික ගිණුම්කරණය තුළින් ජනනය වේ. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සහ ඒ තුළින් ජනනය වන ආර්ථික වර්ධන වෙයය, ආයෝජන, පරිභේෂකනය ආදිය ඒ අතර ප්‍රධාන වේ. මෙම ජාතික ගිණුම්, රටක ජාත්‍යන්තර වශයෙන් කෙරෙන ගනුදෙනු සහන් කෙරෙන ගෙවුම් තුළනය හා සහස්ම්බන්ධ ව පවතී. ජාතික නිෂ්පාදිතය, වැය කළ හැකි ජාතික ආදායම, ජාතික ඉතුරුම් වැනි සාර්ව ආර්ථිකමය

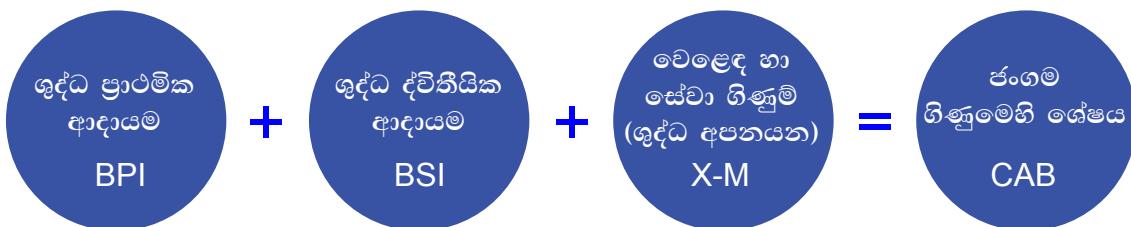
වියයෙන් වැදගත් දැඟක මෙන් ම ද්විත්ව හිගය (රාජු මූල්‍ය හිගය හා ජ්‍යෙගම ගිණුමේ හිගය) වැනි සංකල්ප විශ්ලේෂණය කිරීමේ දී ද රාජු මූල්‍ය සහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමේ දී ද ජාතික ගිණුම හා ගෙවුම් තුළනය අතර සම්බන්ධතාව පිළිබඳ අවබෝධය ඉතා වැළගත් වේ.

ගෙවුම කුලනයෙහි ජ්‍යෙගම හිණුම ආර්ථිකයක ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ කරන වැදගත් සංරචකයකි. ජ්‍යෙගම හිණුමෙහි උප අංශ වන වෙළඳ හා සේවා හිණුම, ප්‍රාථමික ආදායම හිණුම හා ද්‍රව්‍යීයික ආදායම්

ජාතික ගිණුමහි;

గෙවුම් තුලනයෙහි;

හිණුම ජාතික ගිණුම්කරණයේදී සංස්ට ව ම සම්බන්ධ වේ. ජාතික ගිණුම්කරණයේදී, ආර්ථිකයේ සමස්ත (රාජ්‍ය මෙන් ම පොද්ගලික) පරිභාශන සහ ආයෝජන වියදම්වලින් සමන්වීත වන දළ දේශීය වියදමට ජ්‍යෙගම ගිණුමෙහි ඇතුළත් වෙළඳ හා සේවා ගිණුමෙහි ගේෂය හෙවත් ගුද්ධ අපනයන එකතු කිරීමෙන් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ජනනය වේ. ආර්ථික විද්‍යාවේදී මේ බඳු සබඳතාවන් සර්ව සාම්‍යයන් ලෙස හඳුන්වයි. එය සම්කරණයක් ආශ්‍රිත ව 3 වන පිටුවේ දක්වන රුපසටහනින් දැක්විය හැකි ය.

මෙහි දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට වඩා දළ දේශීය වියදම ඉහළ/පහළ නම් එකින් පිළිබඳ වනුයේ ජ්‍යෙගම ගිණුමේ වෙළඳ හා සේවා ගිණුමෙහි හිගයක්/අතිරික්තයක් පවතින බවයි. ඒ අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය දළ දේශීය වියදමට සමාන වන විට වෙළඳ හා සේවා ගිණුමෙහි ගේෂය ගුනා වේ. මෙම සබඳතාව පහත පරිදි දැක්විය හැකි ය.

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට වඩා දළ දේශීය වියදම ඉහළ නම් වෙළඳ හා සේවා ගිණුමෙහි හිගයක් පවතී.

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට වඩා දළ දේශීය වියදම අඩු වූ විට වෙළඳ හා සේවා ගිණුමෙහි අතිරික්තයක් පවතී.

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය දළ දේශීය වියදමට සමාන වන විට වෙළඳ හා සේවා ගිණුමෙහි ගේෂය ගුනා වේ.

එ අනුව ජාතික ගිණුම සමග ගෙවුම් තුළනයෙහි ජ්‍යෙගම ගිණුමෙහි එක් උප අංශයක් වන ගුද්ධ අපනයන සම්බන්ධ වන අයුරු සහ යම් ආර්ථිකයක ස්වභාවය විගුහ කිරීමේදී මෙම සම්බන්ධය තුළින් ගම් වන තොරතුරුවල වැදගත්කම දැන් ඔබට වැටහෙනු ඇත.

දෙවනුව, අප ජ්‍යෙගම ගිණුමෙහි තවත් උප අංශයක් වන ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුම වෙත යොමු වෙමු. ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමෙහි ගේෂය (ගුද්ධ අයය) යනු විශේෂගත ශ්‍රී ලංකික පුරවැකියන්ගේන් ජනනය වන ආදායම් ලැබීම්

වලින් ශ්‍රී ලංකාවේ සේවයේ නිපුණ විදේශීකයන්ට කරනු ලබන ගෙවීම් අඩු කළ විට ලැබෙන අගය වේ. ගුම් ආදායම් (සේවක වැටුප්), මූල්‍ය වත්කම් හෝ සේවාභාවික සම්පත් කුලියට දීමෙන් ජනනය වන ආදායම් ප්‍රාථමික ආදායම් ලෙස සැලකේ. මෙහි දී සේවක වැටුප් ලැබීම්/ගෙවීම් ලෙස සැලකෙන්නේ විදේශයන්හි/ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීකයන්හි/ශ්‍රී ලංකාවේහි වසරකට වඩා අඩු කාලයක් සේවයේ නිපුණ ශ්‍රී ලංකාවේ/විදේශීය (අනේවාසික) ගුම්කයන්ට ජනනය වන ආදායම් වේ. ඒ අනුව ජනගම ගිණුමෙහි, ප්‍රාථමික ගිණුමෙහි ගේපය, ගුද්ධ සේවක වැටුප් (සේවක වැටුප් ලැබීම් හා ගෙවීම් අතර වෙනස) හා ආයෝජන ආදායම්වලින් සමන්විත වේ.

මෙම ගුද්ධ ප්‍රාථමික ආදායම් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට එකතු කළ විට දළ ජාතික ආදායම සැකසේ. මෙම සබඳතාව පහත පරිදි දැක්වීය හැකි ය.

ජාතික ගිණුමෙහි,

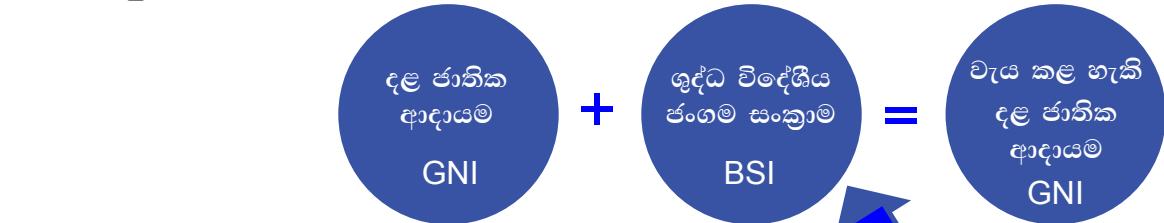

ගෙවීම් කුලනයෙහි,

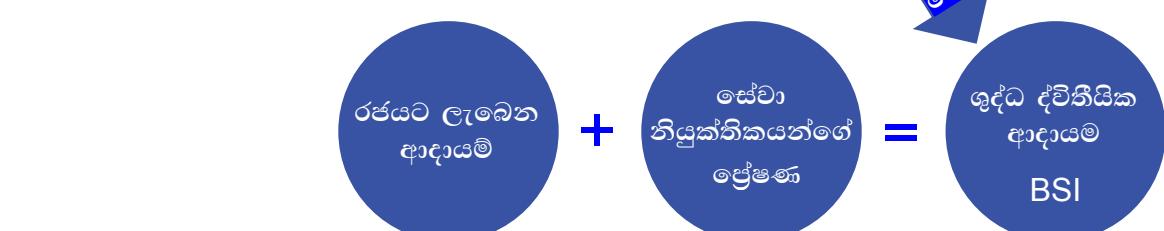

එය පහත පරිදි දැක්වීය හැකිය.

ජාතික ගිණුමෙහි,

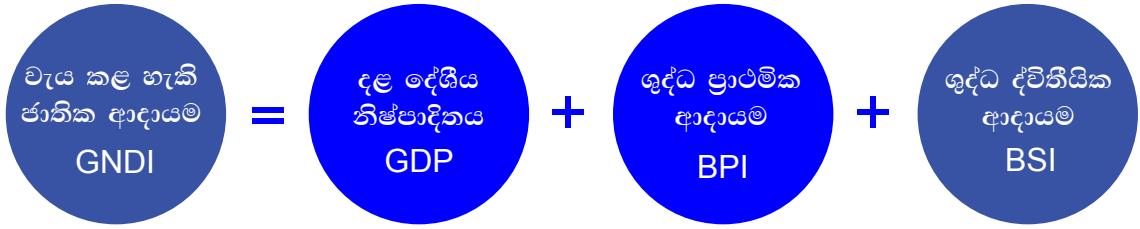
ගෙවීම් කුලනයෙහි,

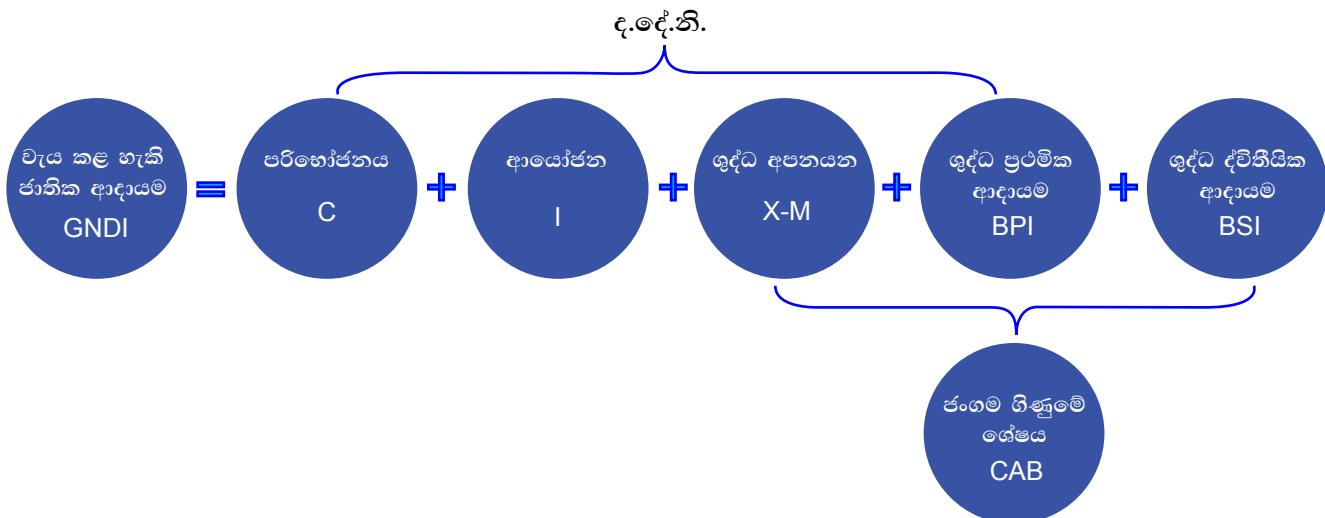
ගෙවීම් කුලනයෙහි ජනගම ගිණුමෙහි අවසන් උප අංශය වන ද්විතීයික ආදායම් නැතහොත් ගුද්ධ විදේශීය ජනගම සංක්‍රාම, රජයට ලැබෙන ආදායම් (විවිධ යෝජනා තුම, ආහාර හා වෙළඳ ද්‍රව්‍ය, මූල්‍ය හා කාක්ෂණික ආධාර වශයෙන් ලැබෙන ප්‍රදාන) සහ සේවා නිපුණත්වයන්ගේ ප්‍රේෂණවලින් සමන්විත වේ. ජාතික ගිණුම්කරණයේ දී දළ ජාතික ආදායමට ගුද්ධ විදේශීය ජනගම සංක්‍රාම නැතහොත් ද්විතීයික ආදායම් එක් කළ විට වැය කළ හැකි දළ ජාතික ආදායම සැකසේ.

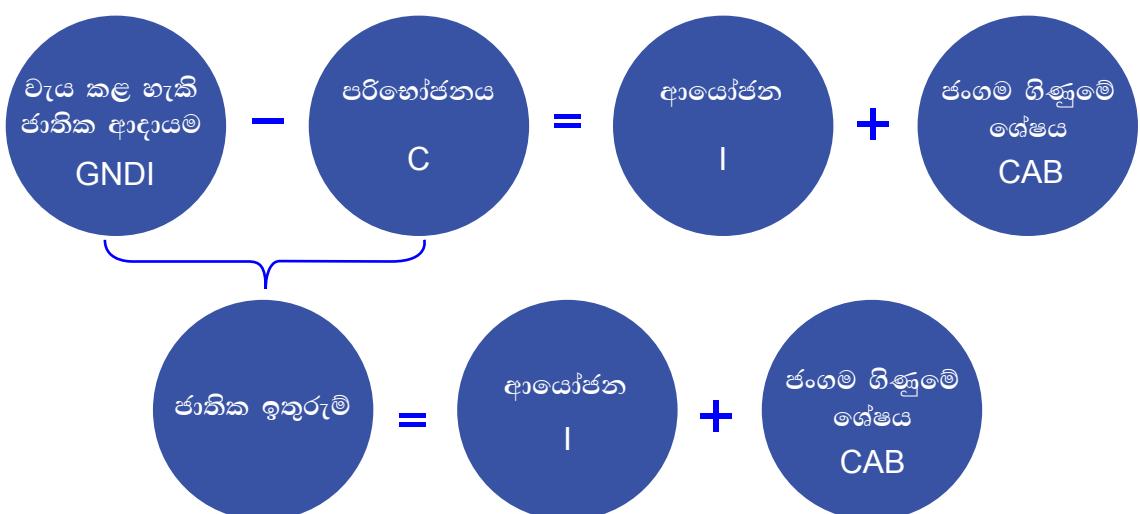
වැය කළ හැකි ජාතික ආදායම හා ජ්‍යෙගම ගිණුම අතර ඇති සබඳතාව තුළින් ඉතුරුම් ආයෝජන පරතරය පහත පරිදි ව්‍යුත්පන්න කළ හැකි ය.

ඉහත සබඳතාවෙහි දෙළ දේශීය නිෂ්පාදනය පහත පරිදි තවදුරටත් දිග හැර දැක්විය හැකි ය.

ඉහත සම්කරණයෙහි ඡ්‍යුද අපනයන, ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික ආදායම්හි එකතුවෙන් ජ්‍යෙගම ගිණුමෙහි ගේෂය සැකසෙන බව අපි දනිමු. මෙම සම්කරණයෙහි වැය කළ හැකි දෙළ ජාතික ආදායමෙන් පරිභෝෂනය ඉවත් කළ විට දෙළ ජාතික ඉතුරුම් ජනනය වේ. ඒ අනුව දෙළ ජාතික ඉතුරුම්, ආයෝජන හා ජ්‍යෙගම ගිණුමෙහි ගේෂයෙන් සමන්විත වේ. ඉහත සම්කරණය තැවත සැකසීමෙන් එය පහත පරිදි දැක්විය හැකි ය.

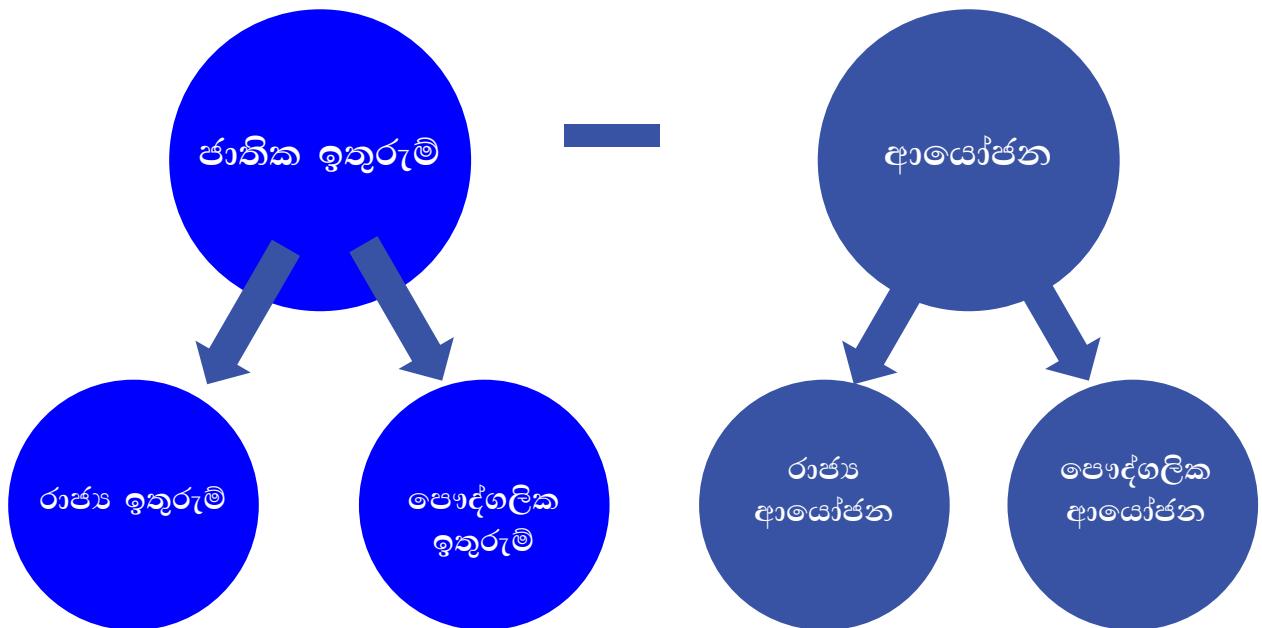

මෙම සබඳතාවෙන් ජාතික ඉතුරුම් හා ආයෝජන අතර පරතරය ලබා ගත හැකි අතර එය ජ්‍යෙෂ්ඨ ගිණුමේ ගේෂයට සමාන වේ. එය පහත පරිදි දැක්වීය හැකිය.

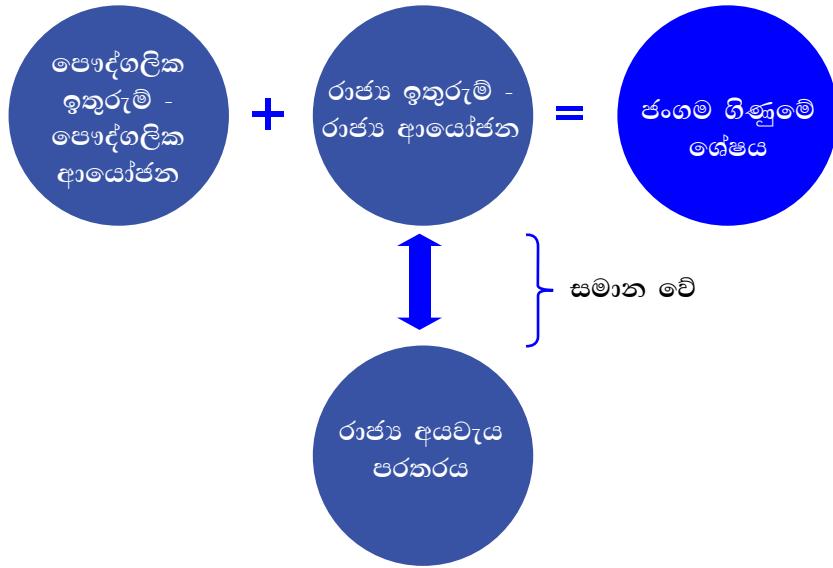

ඒ අනුව ආයෝජන හා ඉතුරුම්හි සිදු වන වෙනස්වීම් ජ්‍යෙෂ්ඨ ගිණුමේහි ත්‍රියාකාරිත්වය කෙරෙහි බලපායි. ඉතුරුම්වලට වඩා ආයෝජන වැඩි/අඩු ව්‍යවහාර් ජ්‍යෙෂ්ඨ ගිණුමේහි හියයක්/අතිරික්තයක් ඇති වේ. මෙයින් ගම්‍ය වනුයේ, ජ්‍යෙෂ්ඨ ගිණුමේහි යහපත් වර්ධනයක් ඇති කිරීම පිළිස ආදායමට සාපේක්ෂ ව වියදුම් අඩු කිරීම හෝ ජාතික ආදායම වර්ධනය කිරීමට පියවර ගත යුතු බවයි. මෙම සබඳතාව ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමේ දී ඉතා වැදගත් වේ. ඒ අනුව ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ වශයෙන් විදේශ වෙළඳාම් මත වන බද සංශේෂනය කිරීම, විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් කිරීම වැනි ත්‍රියාමාර්ග තුළින් ආනයන හා අපනයන කෙරෙහි බලපැමි ඇති කරන විට ආයෝජන සහ ඉතුරුම්වල හැසිරීම කෙරෙහි ද ඉන් බලපැමි ඇති වේ.

ආයෝජන මෙන් ම ඉතුරුම්, රාජ්‍ය මෙන් ම පොද්ගලික ආයෝජන හා ඉතුරුම්වලින් සමන්විත වේ.

ඒ අනුව ඉතුරුම් හා ආයෝජන ජ්‍යෙෂ්ඨ ගිණුම සමඟ ඇති සබඳතාව වඩාත් ගැඹුරින් විශ්‍රාජිත කර බැඳීම සඳහා ඉහත සම්කරණය තවදුරටත් දිගහැර රාජ්‍ය හා පොද්ගලික ඉතුරුම් හා ආයෝජන පරතරයන් වෙන්කාට පහත පරිදි දැක්වීය හැකි ය.

මෙම මගින් ආර්ථිකයා වශයෙන් ඉතා වැදගත් කරුණක් ගමු වේ. එනම් රජයේ ඉතුරුම්වලට වඩා ආයෝජන වැඩි නම් සහ එය පුද්ගලික අංශයේ ඉතුරුම්වලින් පියවීමට නො හැකි නම් ජ්‍යෙගම ගිණුමෙහි හිගයක් ඇති වේ. ඒ නම් රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති මගින් ජනනය වන රාජ්‍ය අයවැය පරතරය ජ්‍යෙගම ගිණුමෙහි ක්‍රියාකාරීත්වයට බලපාන ඉතා වැදගත් සාකච්ඡයක් වේ. රජයක් අඛණ්ඩ ව සිය ආදායම් අනිවා වියදම් සිදු කරන්නේ නම් එයින් අඛණ්ඩ රාජ්‍ය මූල්‍ය හිගයක් ජනනය වේ. මෙ ලෙස අඛණ්ඩ රාජ්‍ය මූල්‍ය හිගයක් පැවතීම, අඛණ්ඩ ජ්‍යෙගම ගිණුමෙහි හිගයක් ද ජනනය වීමට හේතු වේ. මෙය ද්වීත්ව හිගය ලෙස හැඳින්වේ.

එ අනුව ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ගැනීමේ දී ඒ මගින් ඉතුරුම් හා ආයෝජනවලට ඇති වන බලපැම මෙන් ම ජ්‍යෙගම ගිණුමට ඇති විය හැකි බලපැමක් විග්‍රහ කිරීමට අවශ්‍ය මූලික පසුබීම මෙම අවසන් සම්කරණය මගින් සැකසේ. කෙසේ වුව ද, යම් ප්‍රතිපත්තිමය තීරණයක බලපැම විග්‍රහ කිරීමේ දී මෙම සම්කරණයෙහි විව්‍යයන්ට ඉන් ඇති විය හැකි බලපැම ගැහුරින් සලකා බැලිය යුතු ය. මෙම විව්‍යයන් අතර අන්තර්

සබඳතාවක් පවතී. උදාහරණයක් ලෙස, රජය මගින් සිය අයවැය පරතරය අඩු කිරීම සඳහා බදු වැඩි කිරීම සලකා බලමු. මෙය රජයේ නිර්ඹුතුම් අඩු වීමට මෙන් ම ජ්‍යෙගම ගිණුමෙහි වර්ධනයට ද හේතු විය හැකි බව සිතිය හැකි ය. නමුත් ඒ මගින් පොදුගලික අංශයේ ආයෝජන හා ඉතුරුම් තීරණ කෙරෙහි ඇති විය හැකි බලපැම ද සැලකිය යුතු ය. මෙහි දී පොදුගලික ආයෝජනවලට ධිනාත්මක හෝ සාණාත්මක බලපැමක් මෙ මගින් ඇති විය හැකි ය. උදාහරණයක් ලෙස, බදු වැඩි වීම බලපානුයේ පරිහෝජනය මත නම්, පරිහෝජනය අඩු වීමෙන් ආයෝජන සඳහා අවශ්‍ය දේශීය සම්පත් (ඉතුරුම්) වැඩි වනු ඇත. නමුත් ඉහළ බදු හේතුවෙන් අත්‍යවශ්‍ය පරිහෝජන වියදම් ඉහළ යැමෙන් වැය කළ හැකි ආදායම අඩු වීමටත්, ඒ මගින් පුද්ගලික ඉතුරුම් පහළ යැමෙන් ඉඩ ඇත. එම නිසා යම් ප්‍රතිපත්තියක බලපැම නිවැරදි ව විග්‍රහ කිරීමට ඒ මගින් සියලුම විව්‍යයන්ට ඇති විය හැකි බලපැම පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු හා විතයෙන් ගැහුරු විශ්ලේෂණයක් කළ යුතු ය. ඒ මගින් සමස්ත බලපැමෙහි අවසන් ප්‍රතිචලනය නිවැරදි ව හඳුනා ගත හැකි ය. ■

කම්පෙර්පෙරියන් අතර යාය යනු කුමක ද?

ඒ.ඩී.ආර්. අබේගේන්
පෙක්ස් සහකාර ලේකම්
ලේකම් දෙපාර්තමේන්තුව

යියනුවෙන් හදුන්වනුයේ සම්පත්මයන් අතර අතරමැදියෙකු ලෙස සහභාගීත්ව නිලමුලා ආයතනයක් නොමැති ව පුද්ගලයන්ට හෝ ව්‍යාපාරවලට සෑපු ව ම යාය ලබා දීමකි. සම්පස්ලයන් අතර යාය දීම සාමාන්‍යයෙන් සිදු වන්නේ යාය හිමියන් සහ යාය ගැනීයන් ඒ සඳහා වූ මාරුගත වේදිකා (Online Platforms) මස්සේ සම්බන්ධ වීමෙනි. සම්පස්ලයන් අතර යාය දීම මගින් ආරක්ෂිත මෙන් ම අනාරක්ෂිත යාය ද ලබා දෙයි. කෙ සේ වෙතත්, සම්පස්ලයන් අතර ලබා දෙනු ලබන මේ වැනි යායවලින් බොහෝමයක් අනාරක්ෂිත පොදුගලික යාය ගණයට අයත් වේ.

සම්පස්ලයන් අතර යාය ක්‍රමයේ ඉතිහාසය සොයා බලන විට එය මෙසපොතේමියානු ශිෂ්ටවාරය (ක්‍රි.පූ. 5000 - 3500) දක්වා දිව යන බව පැහැදිලි වනු ඇති. එම ශිෂ්ටවාරයන්හි වාසය කළ ගොවියන් තම අස්වැන්නා නෙලා අවසන් වූ පසු, ගෙවීමේ පොරොන්දුව පිට යාය ලබා ගැනීම සිදු කර ඇති. එය අද දක්වා ම විවිධ මුහුණුවරින් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. මේ ආකාර වූ සම්පස්ලයන් අතර යාය ක්‍රමය වර්තමානයේ දියුණු තාක්ෂණික ක්‍රමයන් වන අන්තර්ජාල බැංකුකරණය, ජ්‍යෙගම දුරකථන බැංකුකරණය වැනි දැ මගින් ඉතාමත් යුහුසුල ව හා පහසුවෙන් සිදු කිරීමට හැකියාව පවතින නිසා සිසුයෙන් ව්‍යාප්ත වෙමින් පවතී.

එසේ ම වාණිජ බැංකු, ඉතිරිකිරීමේ බැංකු සහ වෙනත් සාම්ප්‍රදායික තැන්පතු හාර ගන්නා ආයතන, ආයෝජන හා රක්ෂණ ආයතනවලින් සිදු කරනු ලබන මුළු අතරමැදිකරණ කාර්යයට

වෙනස් වූ මුළු අතරමැදිකරණ කාර්යයක් මෙම සම්පස්ලයන් අතර යාය ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන මුළු අතරමැදිකරණ ආයතන මගින් සිදු කෙරෙයි.

සම්පස්ලයන් අතර යාය ක්‍රමය සඳහා ඒ ලෙස මුළු අතරමැදිකරණයෙන් දායකත්වය සපයන ආයතන විකල්ප මුළු සේවා සැපයීමේ ආයතන ලෙස හැඳින්වේ.

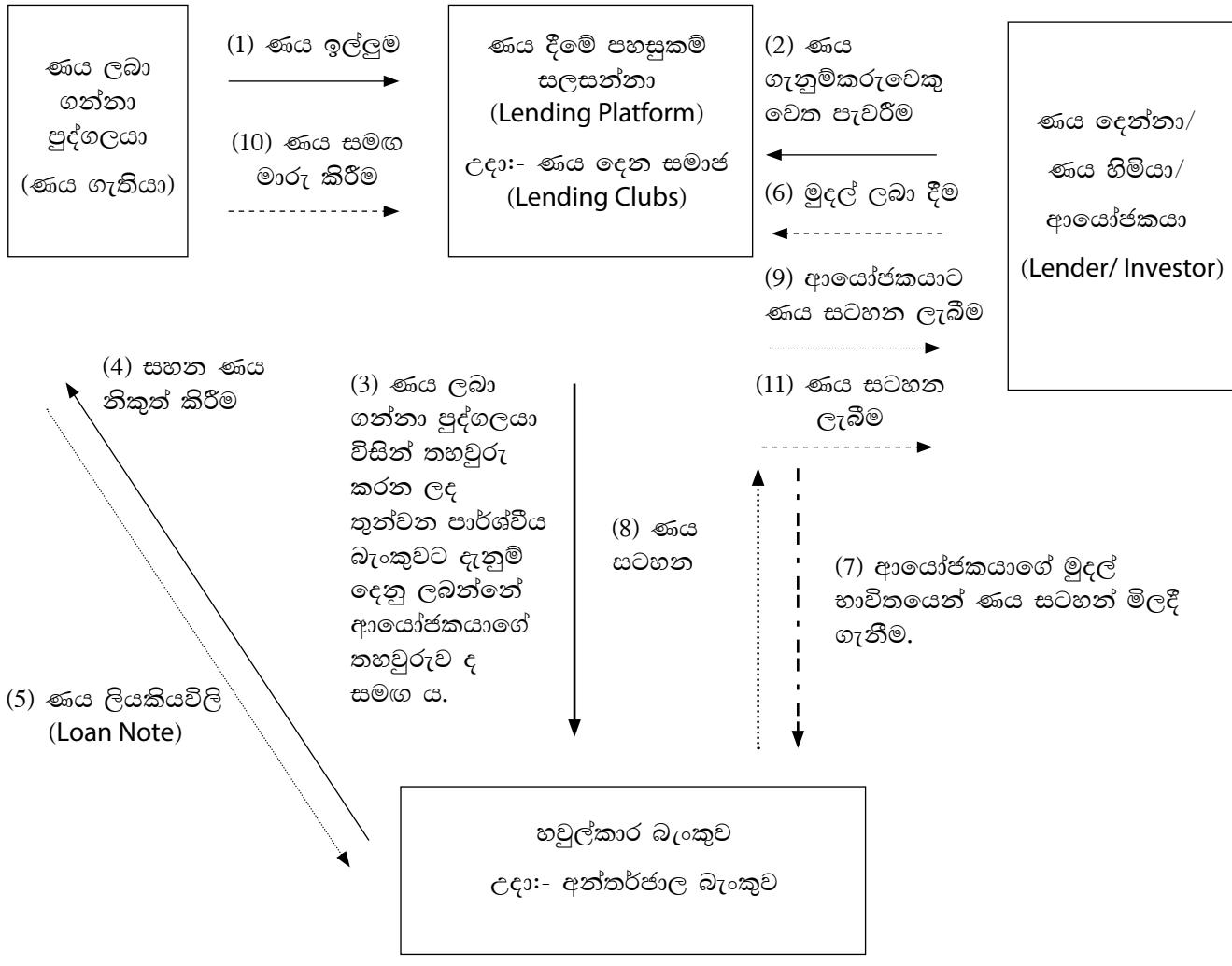
කෙ සේ වුව ද වර්තමානයේ දී, සම්පස්ලයන් අතර යාය ක්‍රමය යටතේ සාම්ප්‍රදායික නො වන මුළු අතරමැදිකරණ ආයතන සහ අන්තර්ජාලය ප්‍රධාන පහසුකම් සලසන්නා ලෙස හාවිත කරමින් නො හදුනන පුද්ගලයන් අතර යාය හෝ ආයෝජන ගනුදෙනු සිදු කෙරෙයි. මහි දී යාය ලබා ගන්නා පුද්ගලයා විසින් කිසිදු ඇප ආවරණයක් යාය ලබා දෙන්නාට නො දෙන අතර, වර්තමානයේ දී මෙම ක්‍රමය මගින් සිංහ යාය, වාණිජ යාය, ඉඩ්මි යාය, පොදුගලික යාය හා අනාරක්ෂිත ව්‍යාපාරික යාය ආදිය ලබා ගත හැකි ය.

සම්පස්ලයන් අතර යාය පහසුකම් ලබා ගත හැකි ආකාරය නැතිනම් මෙම ක්‍රමය තාක්ෂණික වශයෙන් සිදු කරනු ලබන ආකාරය පහත රුප සටහන ආගුයෙන් මනාව පැහැදිලි කළ හැකි ය. මහි දී සියලු ම තුවමාරුවීම් සිදු වන්නේ මංගත (Online) ක්‍රමයට වීම මහි ඇති සුවිශ්චි ලක්ෂණයක් වේ.

ඉහත රුප සටහන අනුව සම්පස්ලයන් අතර යාය ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය අවස්ථා හතරක් (4) යටතේ පැහැදිලි කළ හැකි ය. එ නම්,

සම්ප්‍රදායෙන් අතර ණය තුවමාරුවේ තාක්ෂණික ක්‍රමවේදය

- මූලික අයදුම්පත්‍රය සහ අරමුදල් තුවමාරුව (Initial Application and Funding)
- නෑය ලියකියවේලි තුවමාරුව (Loan Note Transfer)
- නෑය ලියකියවේලි මිලදී ගැනීම (Loan Note Purchasing)
- නෑය ආපසු ගෙවීම (Loan Repayment) ලෙස වේ.

මූලික අවස්ථාවේ දී ම නෑය ලබාගන්නා පුද්ගලයා (නෑය ගැනීයා) විසින් නෑය පහසුකම් සලසන ජාලය (Lending Platform) හරහා අයදුම්පත්‍රයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ. ඒ අවස්ථාව වන විට නෑය ලබා දීමට කැමති/ආයෝජනය කිරීමට කැමති පුද්ගලයින් (නෑය හිමියන්) රාභියක් තම අරමුදල්වලට අවශ්‍ය ලංසුව ද සඳහන් කරමින් පහසුකම් සලසන්නා වෙත ඉදිරිපත් වී නෑය ගැනීයෙකු බලාපොරොත්තුවෙන් රඳි සිටී. එසේ පිවිස සිටින ආයෝජකයන් අතරින් සුදුසු ආයෝජකයකු වෙත පහසුකම් සලසන්නා විසින්

ණය අයදුම් කරන පුද්ගලයාගේ නෙය අයදුම්පත යොමු කරනු ලැබේ. මේ ලෙස ආයෝජකයාට නෙය අයදුම්කරුගේ නෙය අයදුම්පත්‍රය යොමු කරනු ලබන්නේ නෙය අයදුම් කරන පුද්ගලයා විසින් තහවුරු කරනු ලැබූ තුන්වන පාර්ශ්වයක් වන මූල්‍ය අතරමදී ආයතනයේ ද තහවුරුව ලබා ගැනීමෙන් අනතුරු ව ආයෝජකයාගේ ද කැමැත්ත මත පදනම් ව ය. සියලු පාර්ශ්වයන්ගේ එකත්තාව සහ පහසුකම් සැලැසීම මත අදාළ ගනුදෙනුව සිදු වනු ඇත.

දෙවනු ව මිට සමගාමී ව නෙය ඉල්පුම්කරු විසින් තුන්වන පාර්ශ්වය හරහා පහසුකම් සලසන්නා මගින් නෙය ලියකියවිලි ආයෝජකයා වෙත යැවත් අතර ඒ සමග ම ආයෝජකයා විසින් පහසුකම් සලසන්නා වෙත මුදල් ලබාදෙයි. ඒ වෙනුවෙන් ඔහුට නෙය මිලදී ගැනීමේ රිසිට්පතක් නිකුත් කෙරේ. තමුත් විශේෂන්වය වනුදේ කිසිදු ඇප ආවරණයක් හෝ රජයේ ආරක්ෂණයක් මේ සඳහා ලබා නො දීමයි. සම්පූර්ණයෙන් ම අනෙක්නා අනන්‍යතාව මත පමණක් ම පදනම් ව මෙම යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වේ.

අවසාන වශයෙන් අරමුදල් ලබා ගත් පුද්ගලයා විසින් පහසුකම් සලසන්නා මාර්ගයෙන් ආයෝජකයාගේ ලංසු මුදලට යටත් ව මූල්‍ය අතරමදීකරුවා හරහා ආයෝජකයාට නෙය මුදල නැවත ගෙවීම සිදු කරයි.

මහා බ්‍රිතාන්‍යයේ සම්පේරියන් අතර නෙය ක්‍රමයේ වර්ධනය

මහා බ්‍රිතාන්‍යයේ පිහිටි සේපා (Zopa) ආයතනය විසින් 2005 පෙබරවාරි මාසයේ දී සම්පේරියන් අතර නෙය ක්‍රමය ලොව පුරුම වරට මාර්ගත ක්‍රමය ආරම්භ කරනු ලැබේ ය. වර්තමානය වන විට දහස් ගණනක් සේපා වැනි පහසුකම් සලසන ආයතන මහා බ්‍රිතාන්‍යය තුළ ඩිනි වී ඇති. සේපා ආයතනය විසින් 2017 වර්ෂයේ දී පමණක් සම්පේරියන් අතර නෙය ක්‍රමය මගින් පවුම් මිලියන 240ක් වටිනා ගනුදෙනු සිදු කර ඇති අතර මවුන් ආරම්භයේ සිට 2018 වසර දක්වා මෙම නෙය ක්‍රමය යටතේ පවුම් මිලියන 853ක් වටිනා ගනුදෙනු සිදු කර ඇති. වර්තමානයේ දී සේපා ආයතනය මහ බ්‍රිතාන්‍යයේ සම්පේරියන් අතර නෙය ලබා දෙනු ලබන විශාල ම ආයතනය බවට පත් ව ඇත්තේ ආයෝජකයින් 52,000කින් හා නෙය ඉල්පුම්කරුවන් 80,000කින් සමන්විත ජාලයකට හිමිකම් පාමිනි.

එ සේ වුව ද 2010 වර්ෂය වන විට පහසුකම් සලසන්නෙක් ලෙස කටයුතු කළ සේපා ආයතනයට අනියෝගයක් එල්ල කරමින් එ වැනි තවත් සමාගම්

රාජියක් සම්පේරියන් අතර නෙය ව්‍යාපෘතියට පහසුකම් සලසන්නා ලෙස කටයුතු කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් විය. ඒ අනුව බිජි වූ ප්‍රධාන ම ආයතන දෙකක් ලෙස "Market Invoice" සහ "Assets Capital" දැක්විය හැකි ය. එම ආයතන විසින් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමා නෙය ඉල්පුම් සඳහා විසැඹුම් ලබා දීමට කටයුතු කර ඇති. මේ අතර 2012 මැයි මාසයේ දී බ්‍රිතාන්‍ය රජය මෙම සම්පේරියන් අතර නෙය ක්‍රමයට අදාළ විකල්ප නෙය දීමේ මාර්ග හරහා නෙය ලබා දීම වෙනුවෙන් බොලර් මිලියන 100ක් ආයෝජනය කිරීමට තීරණය කිරීම මේ වැනි විකල්ප නෙය ක්‍රම ප්‍රවලිත කිරීමට ගත් උත්සාහයක් ලෙස සැලකිය හැකි ය.

කෙ සේ වුවද, අඩු නෙය ග්‍රේණිගත කිරීමක් සහිත නෙය ගැනුම්කරුවන්ට හෙවත් නෙය ආපසු අය කර ගැනීමේ අවධානම වැඩි පුද්ගලයන්ට නෙය සැපයීම නිසා ඇති වූ නෙය ගැටුව හෙවත් උපප්‍රමුඛ නෙය (Subprime Loans) ගැටුව ඇති වූ අවස්ථාවේ දී බ්‍රිතාන්‍ය රජය විසින් මේ වැනි නෙය දෙන ආයතන අවම කිරීමේ පරමාර්ථයෙන් අවම ප්‍රාග්ධන මට්ටම ඉහළ දැමීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරමින් වංචාකාරී නෙය දෙන ආයතන පාලනය කරන ලදී. ඒ අනුව, 2014 අප්‍රේල් මාසයේ දී මෙම නෙය දීමේ කරමාන්තයට නීත්‍යාක්‍රාල්‍යාවය ඇති කිරීම සඳහා බලයලත් ආයතන ලෙසට බ්‍රිතාන්‍ය රජය විසින් මුල්‍ය ආයතන පාලනය කරනු ලබන අධිකාරිය පත්කරන ලදී.

අමෙරිකා එක්සත් ජනපදය තුළ සම්පේරියන් අතර නෙය ක්‍රමයේ වර්ධනය

අමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ සැන්පුන්සිස්කේක් නගරය මූලික කර ගෙන 2006 පෙබරවාරි මාසයේ දී මෙම සම්පේරියන් අතර නෙය දීමේ ක්‍රමය ආරම්භ විය. මෙහි ආරම්භක අවධායේ දී නෙය ලබා ගන්නාට මූලික නෙය මුදල ලබා ගැනීමට සුංසුකම් ලැබීම සඳහා යම් යම් ප්‍රතිරෝධකවලට මුහුණ දීමට සිදු විය. එ සේ බාධාවන්ට මුහුණ දීමට සිදු වූයේ නෙය පැහැර හැරීමේ ප්‍රවණතාව හා ප්‍රතිශතය ඉතා ඉහළ අයක් ගැනීම හේතුවෙනි.

1933 සුරක්ෂිත අභ්‍යන්තර පත්‍ර අනුව සුරක්ෂිත අභ්‍යන්තර පත්‍ර විනිමය කොමිෂන් සහාව විසින් 2008 දී මෙම සම්පේරියන් අතර නෙය දීමේ ක්‍රමය සඳහා ලියාපදිංචිය ආරම්භ කරන ලදී. කෙසේ වුව ද මේ ලෙස මෙම යෝජනා ක්‍රමයේ යොදු සිටින පුද්ගලයින් ලියාපදිංචිය එතරම් පහසු වූයේ නැත. මන්ද, එතරම් ම විශාල පිරිසක් ඒ වන විටත් මෙම යෝජනා ක්‍රමය වැළද ගෙන සිටි හේයිනි. ඒ නිසා ඇමෙරිකානු සුරක්ෂිත

හා විනිමය කොමිෂන් සභාව විසින් ලියාපදිංචිය අවසාන වන තෙක් මෙම යෝජනා ක්‍රමය හරහා සිදු වන ගනුදෙනු නතර කරන ලදී. එහි දී ජාත්‍යන්තර ව සුප්‍රසිද්ධ සේවා ආයතනය පවා තම ගනුදෙනු සිදු කිරීම නතර කරන ලදී. ඒ අනුව ආයෝජකයා සහ ගාය ලබා ගන්නා පුද්ගලයා යන දෙදෙනා ම සුරක්මිපත් හා විනිමය කොමිෂන් සභාවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට නම් දෙපාර්තමේන්තු ම එකගතතාවකට පැමිණීමෙන් පසු අත්සන් කරන ලද අවබෝධතා ගිවිසුමක් අවශ්‍ය විය.

අවසානයේ දී ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ සම්පත්මයන් අතර ගාය යෝජනා ක්‍රමය කළම ගාය දෙන හා ආයෝජන ඇණවුම් හාරගන්නා "ගෝලියෝන්" (Portfolio Lending Investment Order-FOLIO) ආයතනයන් සමග අත්වැළේ බැඳ ගෙන ගාය පත් සඳහා දෙවන වෙළඳපාලක් (Secondary Market) හඳුන්වා දෙන ලදී. එක්සත් ජනපද සුරක්මිපත් හා විනිමය කොමිෂන් සභාවේ (US Securities and Exchange Commission) නීත්‍යනුකූලභාවයට අමතර ව පසු කාලයේ දී මෙම යෝජනා ක්‍රමයේ නීත්‍යනුකූලභාවය යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා පාරිභාෂික මූල්‍ය ආරක්ෂණ අධිකාරියට (Consumer Financial Protection Bureau) සහ ගෙඩරල් තැන්පත් රක්ෂණ සමාගමට (Federal Deposit Insurance Corporation) රජය විසින් බලය පවරන ලදී. කෙසේ වුවද, වර්තමානයේ දී සම්පත්මයන් අතර ගාය ගනුදෙනු යෝජනා ක්‍රමය සඳහා ඇමරිකානු එක්සත් ජනපදය නීත්‍යනුකූල පසුබිමක් සකසා ඇති බව පෙන්වා දිය හැකි ය.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ සම්පස්ථයන් අතර ගාය ක්‍රමයේ ව්‍යාපෘතිය

ශ්‍රී ලංකාවේ සම්පත්මයන් අතර ගාය ගනුදෙනුව පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීමේ දී එය සිංහල රුප ද්‍රව්‍ය දක්වා ම දිවයනු ඇත. රුප ද්‍රව්‍ය ශ්‍රී ලංකාවේ වාසය කළ බොහෝමයක් ජනයා අතර අස්වනු නෙලා ගෙවීමේ පොරෝන්ත්ව පිට ගාය ලබා ගැනීම ඉතාමත් ප්‍රවලිත ක්‍රමයක් විය. එය වර්තමානයේ සම්පත්මයන් අතර ගාය ගනුදෙනුවට ඉතාමත් සම්පාදන අත්දැකීමක් වන අතර වර්තමානයේ දී එම ක්‍රමය අපු වැඩි වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ තව දුරටත් ක්‍රියාත්මක වේ. කෙසේ වුවද, සාම්ප්‍රදායික ව එසේ ඇත්ත අනිතයේ සිට මෙම ක්‍රමය ලංකාවේ මුල් බැසුගෙන තිබුණු ද වර්තමාන ජාලගත ක්‍රමයට සම්පත්මයන් අතර ගාය පුවමාරු ක්‍රමය ආරම්භ කරනු ලැබුයේ Helios P2P ආයතනය විසින් 2018 අගෝස්තු මාසයේ දී ය.

සම්පස්ථයන් අතර ගාය දීමේ දී අති අනියෝග හා විහි ඉදිරි ගමන් මග

2000 - 2005 අතර කාලයේ දී සම්පස්ථයන් අතර ගාය ලබා දීමේ ක්‍රමවේදය සිසුයෙන් දියුණු වීමට හේතු වුයේ එහි ඇති සාර්ථකත්වය හා ඒ කෙරෙහි ඇති විශ්වාසය පැවුම තො වන අයුරින් විවිධ රටවල එය ප්‍රවලිත ව තිබීම නිසා ය. කෙසේ වුවද, ඉහළ ව්‍යාපෘතිය නිසා ම පසු කාලයේ දී ගාය ලබා ගන්නා පුද්ගලයන් ගාය පැහැර හැරීමේ ප්‍රවණකාව ක්‍රමයෙන් ඉහළ අගයක් ගනු ලැබේ ය. ඒ නිසා ආයෝජකයන් අනවායා අවදානමක් ගැනීමට සූදානම් වුයේ ද නැත. ඒ නිසා ම, සම්පත්මයන් අතර ගාය පුවමාරුව සිදු කරන අතරමදී ආයතන විසින් ඉහළ පොලී අනුපාතයක් නියම කරමින් ගාය ලබාගන්නා පුද්ගලයන් ගාය ගැනීම සඳහා අධේරියමත් කිරීමට කටයුතු කරන ලදී. ඒ තුළින් මෙම ක්‍රමය යටතේ ගාය ගැනීම කරනු ලබන පුද්ගලයන් සංඛාව අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවක් ඇති විය.

වර්තමානය වන විට ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ සාම්ප්‍රදායික ගාය ලබා දෙන ආයතනවලට සම්බන්ධ ව සිටින විධායකයින් විසින් ඔවුන්ගේ ගාය දෙන්නත්, ආයෝජකයන් හා ප්‍රධාන සාංගමික මණ්ඩලවල සිටින සාමාජිකයන්ගේන් සැපුම්ලත් නව මූල්‍ය අතරමදීකරණයේ යෙදෙන ආයතනවල අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලවල සාමාජිකයන්, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ මුදල් අමාත්‍යාංශයේ හිටපු ලේකම්වරයා, බැංකුකරුවන්, අලෙවිකරුවන්, ආයෝජකයින් සහ ආයතනික දනපතියන් (Venture Capitalists) යන පාර්ශ්ව මෙම ක්‍රමයට අන්තර්ග්‍රහණය කිරීමට සම්පස්ථයන් අතර ගාය දෙන ආයතනවල දෙවන වාර්ෂික ගාය සම්මුළුවේ (Second Annual Lending Conference) දී එකගතත්වය පළ කර ඇත.

2014 මැයි මාසයේ දී ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ පැවැති ගෝලීය නීයාමකයින්ගේ සාගමයේ රු ස්වේමේ දී සම්පත්මයන් අතර ගාය ක්‍රමය වර්ධනයට බලපාන සාක්‍රීත පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කර ඇති අතර එය ඇමෙරිකා ආර්ථිකයේ නව පිමිමකට රැකුලත් වේ ද යන්නත් සළකා බලා ඇත. එසේ ම මෙම ක්‍රමය බැංකුකරණයේ නව උපකරණයක් බවට පත්කර එය අධික්ෂණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතු බවට ද සාකච්ඡා වී ඇත්තේ දැනට නිශ්චිත නීත්‍යනුකූලභාවයක් මේ සඳහා ලබා දී නොමැති අනියෝගයට පිළිතුරක් සෙවීම සඳහා ය.

කෙසේ වුවද, විශාල ප්‍රමාණයේ අරමදල් ඇති ආයෝජකයින් සහ විකල්ප ආයෝජන අරමුණු කර ගෙන එකතු කරන ලද බොහෝ තනි ආයෝජකයින්ගේ

කළමු අරමුදල් හෙවත් හේත් අරමුදල් (Hedge Funds) නිසා මෙම සම්පත්මයන් අතර ණය ලබා දීමේ ක්‍රමය වර්තමානයේ ශිෂ්ටයෙන් ව්‍යාප්ත වී ඇතේ. ඒ නිසා එහි පොලී අනුපාතිකය හෙවත් ලංසුව දැනට 24% ක් තරම් ඉහළ අගයක් කරා ගමන් කර ඇතේ. ඒ අනුව විශාල ප්‍රමාණයේ ආයෝජකයන් වෙනුවට සාමාන්‍ය ජනතාව මේ වන විට මෙම ක්‍රමයට ඇතුළත් වීමට දක්වන කැමැත්ත තවදුරටත් වැඩි වී ඇති බව ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය පවසයි. ඒ නිසා මෙම අරමුදල්වලට ආරක්ෂාව සැපයීම තවදුරටත් අනියෝගයක් වී පවතිනු ඇතේ.

එ සේ ම මෙම ක්‍රමය පිළිබඳ ව උනන්දුවක් දක්වන පුද්ගලයන් විසින් වර්තමානයේ දී සම්පස්ථයන් අතර ණය ක්‍රමයේ ප්‍රධාන ගැටුවක් භදුනාගෙන ඇතේ. එ නම්, වංත්තිය ආයෝජකයින් විසින් අනෙකුත් පුද්ගලා ආයෝජකයන් ආක්‍රමණය කරමින් පැවතීමයි. එ සේ ම මෙම ආයෝජකයින් මූල්‍ය වෙළඳපාල අතර ඉක්මණ්‍යන් හා නිතිපතා ගමන් කරන මුදල හෙවත් වකිත මුදල (Hot Money) හඟා යැම් ද තවත් වර්ධනාත්මක අනියෝගයක් ලෙස ද සැලකිය හැකි ය. එ මින් ආයෝජකයන්ට ලබා ගත හැකි ඉහළ ම කෙටි කාලීන පොලී අනුපාත සඳහා බාධක යොදා ඇති බවට සහතිකයක් ලැබේ. එ හෙයින් අඛණ්ඩ ව අඩු පොලී අනුපාත ඇති රටවලින් ඉහළ අනුපාත ඇති රටවලට වකිත මුදල තුවමාරු කරන නිසා සම්පත්මයන් අතර ණය ගනුදෙනු සඳහා බලපෑමක් සිදු වනු ඇතේ. එ සේ ම සම්පස්ථයන් අතර ණය දීමේ ක්‍රියාවලිය අද වන විට ඇත්ත වශයෙන් ම සම්පස්ථයන් අතර ණය ක්‍රමයක් ද යන්න හිතෙන තරම් ආයතනික ආයෝජකයින්ට ගොදුරු වී ඇතේ.

නිරදේශය

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තවදුරටත් ආනයන මත යැපෙන රටකි. නමුත් තමා සතු ව අරමුදල් පවතින පිරිස් ලංකාව තුළ නැතුවා නො වේ. ඔවුන් අතරින් ඇතැමෙක් සංපුර් ආයෝජනයට මැලිකමක් දක්වනුයේ ඒ පිළිබඳ ව දැනුම නොමැතිකම නිසා හෝ තාක්ෂණික හැකියාව නොමැති නිසා ය. අනෙක් අතට දක්ෂ ව්‍යයායාකයින් බොහෝමයක් තම හැකියාව ලංකාවේ සංවර්ධනයට දායක නො කරනුයේ තමා සතු ව ආයෝජනයට අරමුදල් නොමැති නිසා ය. අරමුදල් සපයා ගැනීමට සාම්පූද්‍යයික මූල්‍ය අතරමැයින් වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට ඔවුන් සතු ව සුදුසු ඇප ආවරණයන් ද නොමැත. එ සේ නම් අරමුදල් සතු පාර්ශ්ව සහ අරමුදල් නොමැති, ඇප ආවරණ නොමැති නමුත් ආයෝජනය පිළිබඳ ව නිපුණත්වයක් ඇති පාර්ශ්ව අතර පාලමක් සැකසීමට මෙම සම්පස්ථයන් අතර ණය ක්‍රමය කදිම තෝකුන්නකි. මෙම ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කරවීමට හැකි නම් එය ලංකාව තුළ ආයෝජන වර්ධනය කිරීමට පිටිවහලක් වනු ඇතේ. එ සේ වුවත්, මෙම ක්‍රමය ශ්‍රී ලංකිය ජනතාවගේ මූල්‍ය සාක්ෂරතාව හා තාක්ෂණික දැනුම ඉහළ නංවා තෙතික පසුවීමක් සකස් කිරීමෙන් අනතුරු ව ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම වඩාත් යෝගා වේ. ඒ තුළින් රට තුළ ආයෝජන වර්ධනය කරමින් ආනයන මත රඳේන ආරක්ෂකයක් වෙනුවට දේශීය ව නිපදවන හාණ්ඩ හා සේවා පරිභෝජනය තුළින් රටේ ආර්ථික වර්ධනය ඇති කිරීමට හැකියාව ඇති බව පෙන්වා දිය හැකි ය. ■

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සංඛ්‍යාන පිළියෙළ කිරීමේ නව ක්‍රමවේදය

කේ ඒ දු එස් කේ තිබුණුවේ

පෙශ්‍යෙන අර්ථාක්ෂුරුව සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශ ප්‍රධානී
ආර්ථික පරියෝගාත්‍යාත්මකත්තුව

ඡි. එච් ආර් හියුද්‍රැගන

පෙශ්‍යෙන අර්ථාක්ෂුරුව
ආර්ථික පරියෝගාත්‍යාත්මකත්තුව

රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන (Government Finance Statistics-GFS) යනු, රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සංඛ්‍යාන සම්පාදනය කිරීම සඳහා අදාළ මාර්ගෝපදේශ ඉදිරිපත් කිරීමට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් සකස් කරනු ලැබූ ගිණුම්කරණ රාමුව වේ.¹ රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන මගින් රජයේ ආදායම, රජයේ වියදම, අයවිය හිගය/අතිරික්තය, හිගය මූල්‍යනය, රාජ්‍ය ගණය, රජයේ වත්කම්, ගුද්ධ/දළ මෙහෙයුම් ගේෂය, ගුද්ධ ගණය ගැනීම් යනාදී තොරතුරු ඉදිරිපත් කෙරේ. තවද, රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන සාර්ථක මූල්‍ය විශ්ලේෂණයක් සඳහා පදනමක් සපයන අතර, එදායී රාජ්‍ය මූල්‍ය වැඩි සටහන් නිර්මාණය සහ අධික්ෂණයටත්, ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති වඩා සූපරික්ෂාකාරී අන්දමින් සිදු කිරීමටත් අවශ්‍ය වැදගත් භුමිකාවක් ද ඉටු කරයි.

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සංඛ්‍යාන පිළියෙළ කිරීමේ ක්‍රමවේදයෙහි විකාශය

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් නිකුත් කරනු ලැබූ 1986 රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන අත්පොත (GFSM 1986)² රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සංඛ්‍යාන, වාර්තාකරණය සහ විනිවිද්‍යාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අනුගමනය කරනු ලැබූ ප්‍රථම ජාත්‍යන්තර මට්ටමේ උත්සාහය වේ. මෙම අත්පොත මගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ගිණුම් සම්පාදනය කිරීම සඳහා මග පෙන්වනු ලබයි. ඒ අනුව, රාජ්‍ය මූල්‍ය ගැනුදෙනු සාරාංශගත කිරීම සහ සංවිධානය කිරීම තුළින් විශ්ලේෂණය, සැලසුම්කරණය සහ නිර්ණය කිරීම සඳහා යෝග්‍ය තොරතුරු සම්පාදනය කෙරෙයි.

1986 රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන අත්පොතහි ඇතුළත් ක්‍රමවේදයන්හි සැලකිය යුතු තිබුණු සැලකිය හා පුළුල්

1. <https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=1136>

2. A Manual on Government Finance Statistics 1986 (GFSM 1986)

කිරීමක් සිදු කරමින් රාජ්‍ය මූල්‍ය පිළියෙළ කිරීම සම්බන්ධ නව අත්පොතක්, එනම් 2001 රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන අත්පොත (GFSM 2001)³ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් 2001 වසරේ දී හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙම අත්පොතහි විශ්ලේෂණය වන්නේ මූල්‍යමය නො වන ගනුදෙනු,⁴ ගනුදෙනු නො වන වෙනත් ආර්ථික ප්‍රවාහ⁵ සහ ගේෂ පත්‍ර යනාදිය මෙහි විශ්ලේෂණ රාමු තුළ ඇතුළත් වීමයි. මුදල් පදනම (Cash Basis) මත ගිණුම් තැබීම වෙනුවට උපවිත පදනම (Accrual Basis) මත ගිණුම් තැබීම මෙහි දී භාවිත වේ.

2001 අත්පොතහි වැඩිදියුණු කිරීමක් 2014 රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන අත්පොත (GFSM 2014)⁶ මගින් ඉදිරිපත් කරන ලදී. 2014 රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන අත්පොත;

- (i) සංඛ්‍යාන සම්පාදනය කිරීමට යොදා ගත හැකි ආර්ථික හා සංඛ්‍යානමය වාර්තා කරන මූලධර්ම ඉදිරිපත් කරයි.
- (ii) යෝග්‍ය ගේෂ පත්‍ර අයිතම ඇතුළත් විශ්ලේෂණාත්මක රාමුවක් තුළ රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන වාර්තා කිරීමේ මාර්ගෝපදේශ ඉදිරිපත් කරයි.
- (iii) ජාතික ගිණුම්, ගෙවුම් ගේෂය, මුදල් හා මූල්‍ය සංඛ්‍යාන, රාජ්‍ය ගණය හා විදේශ ගණය යනාදී අනෙකුත් සාර්ව ආර්ථික සංඛ්‍යාන සැකසීමේ නවතම මාර්ගෝපදේශවලට අනුකූල වේ.

3. Government Finance Statistics Manual 2001 (GFSM 2001)

4. උදා: මුදල් වෙනුවට හාණ්ඩ හෝ සේවා මගින් ගෙවීම කිරීම

5. උදා: මිල වෙනස්වීම්, ගණ කපා හැරීම්, ආපදා තත්ත්වයන් ශේෂ කොට ගෙන ඇති වන අලාභ

6. Government Finance Statistics Manual 2014 (GFSM 2014)

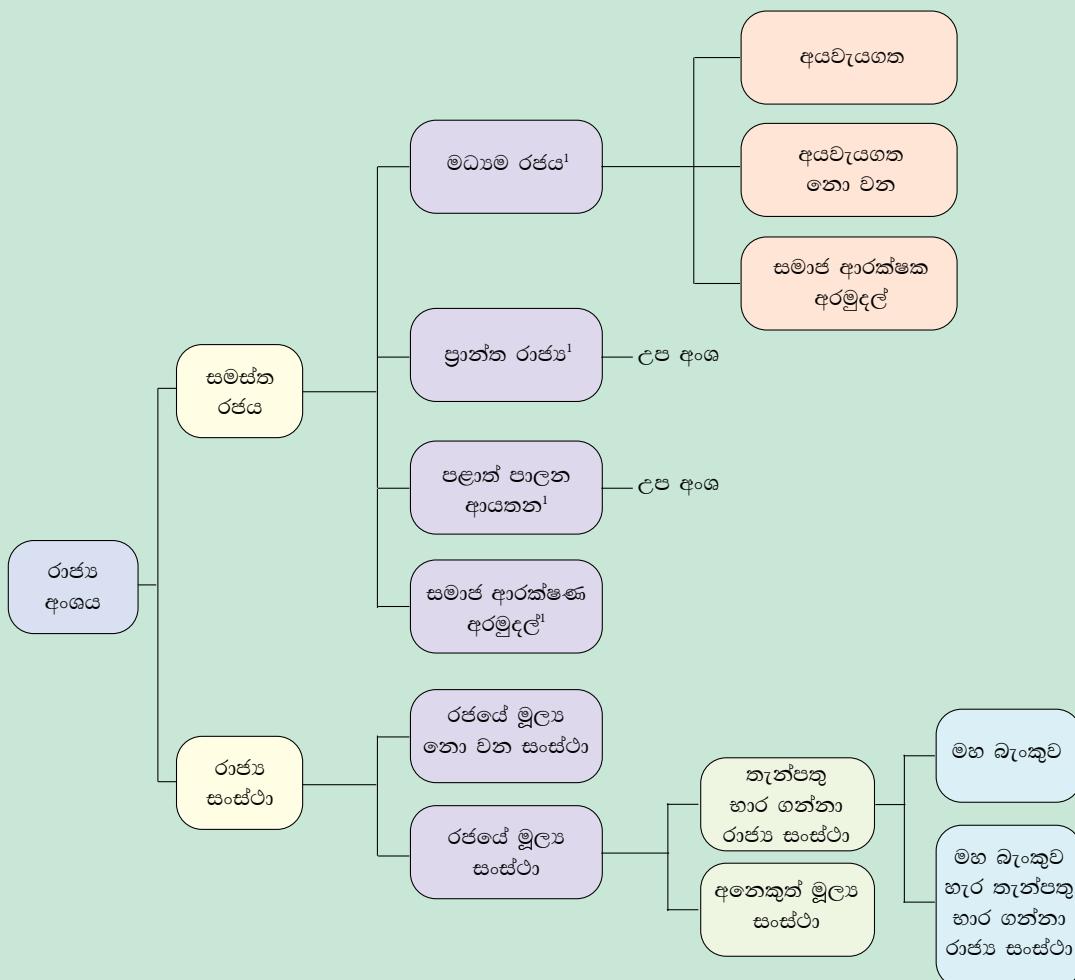
රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සංඛ්‍යාන පිළියෙළ කිරීම සම්බන්ධ ව ශ්‍රී ලංකාවේ හාටතය

වර්තමානයේදී, මුදල් අමාත්‍යාංශයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ආර්ථික පරියේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 1986 රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන අත්පොත පදනම් කර ගෙන රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සංඛ්‍යාන පිළියෙළ කරනු ලබන අතර, එම තොරතුරු මුදල් අමාත්‍යාංශයේ වාර්ෂික

වාර්තාව හා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වාර්ෂික වාර්තාව ඇතුළු විවිධ ප්‍රකාශන මගින් ඉදිරිපත් කෙරෙයි. මිට අමතර ව, 1986 අත්පොත පදනම් කර ගෙන සම්පාදනය කරනු ලැබූ සංඛ්‍යාන, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2014 අත්පොතෙහි ආකෘතියට පරිවර්තනය කරනු ලබන අතර, එය ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන වාර්ෂික වාර්තාවෙහි (GFSY)⁷ ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙයි.

7. Government Finance Statistics Yearbook (GFSY)

රාජ්‍ය අංශය සහ එහි උප අංශ

මූලාශ්‍රය : රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන අත්පොත 2014, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල

- සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල් ඇතුළත් වේ.
- විකල්පයක් ලෙස, කඩ ඉරිවලින් යුත් රාමුව මගින් පෙන්වන පරිදි සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල් වෙන ම උප අංශයක් ලෙස ඒකාබද්ධ කළ හැකි ය.
- ආයවැයගත ඒකක, ආයවැයගත නො වන ඒකක, හා සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල් ද ප්‍රාන්ත රාජ්‍යවල සහ පළාත් පාලන ආයතන තුළ ද ඇතුළත් විය හැකි ය.

කෙසේ නමුත්, රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ තොරතුරු සම්පාදනය වැඩිදියුණු කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් මුදල් අමාත්‍යාංශය හා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මැතක සිට රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සංඛ්‍යාන පිළියෙළ කිරීම සඳහා 1986 රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන අත්පාත හාවිත කිරීම වෙනුවට 2014 රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන අත්පාත හාවිතා කිරීමේ මාරුගයට අවතිරුණ වෙමින් සිටී. මෙම කාර්යය සඳහා අන්තර්ජාතික මූල්‍ය අරමුදල විසින් තාක්ෂණික සහාය ලබා දෙමින් පවතී. මේ සඳහා මුදල් අමාත්‍යාංශයේ අදාළ දෙපාර්තමේන්තු, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ ජන ලේඛන හා සංඟලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ අදාළ තිබාරීන්ගෙන් සමන්විත සම්බන්ධිකරණ කමිටුවක් ස්ථාපිත කර ඇත. මෙම කමිටුව මගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සංඛ්‍යාන ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් රජයේ ආයතනික රාමුව (15 වන පිටුවේ රුප සටහන) පූල්ල් කිරීම සඳහා තොයෙකුත් පියවර අනුගමනය කරමින් පවතී. වර්තමානයේ දී මූලික වශයෙන් අයවැයගත මධ්‍යම රජය (Budgetary Central Government - BCU) සම්බන්ධයෙන් සංඛ්‍යාන ඉදිරිපත් කිරීම සිදු වේ. ඉදිරියේ දී අයවැයගත මධ්‍යම රජයට පරිබාහිර රාජ්‍ය ආයතන (Extra Budgetary Units - EBUs) ඇතුළත් කරමින් මධ්‍යම රජය (Central Government - CG) සඳහා ගිණුම් සකස් කිරීමට කටයුතු කෙරෙමින් පවතී.

මේ සඳහා රජයට අයත් ආයතන; (1) අයවැයගත මධ්‍යම රජයට පරිබාහිර ආයතන (EBUs) සහ (2) රාජ්‍ය ආයතන (Public Corporations) යනුවෙන් වර්ගිකරණය කිරීම ආරම්භ කර ඇත. තවද, මධ්‍යම රජයේ සංඛ්‍යාන පළාත් සහ පළාත් පාලන ආයතනයන්හි රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන සමග එකාබද්ධ කර සමස්ත රජය (General Government-GG) සඳහා ද රාජ්‍ය මූල්‍ය ගිණුම් සම්පාදනය කිරීමට නියමිත ය.

මිට අමතර ව, වර්තමානයේ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය ගිණුම් සැකසීම සඳහා වැඩිදියුණු කළ මුදල් පදනම (Modified Cash Basis) හාවිතා කෙරෙන අතර උපවිත පදනම වෙත පරිවර්තනය වීම සඳහා කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී. 2018 රජයේ වාර්ෂික ආයවැය අනුව ඉදිරි වසර 10ක කාල පරිවෙශ්දයක දී උපවිත ගිණුම්කරණ ක්‍රමවේදයට පරිවර්තනය වනු ඇත. මේ මගින් වගවීම හා විනිවිද්‍යාවය තහවුරු කෙරෙමින් රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ගේෂ පත්‍රය වැඩිදියුණු කෙරෙනු ඇත. ■

මූලාශ්‍ර :

1. අයවැය කරාව 2018
2. A Manual on Government Finance Statistics 1986
3. Government Finance Statistics Manual 2001
4. Government Finance Statistics Manual 2014
5. වාර්ෂික වාර්තාව 2016 - මුදල් අමාත්‍යාංශය

**අධික පොලීවලට
නොරැවැටෙන්න
තැන්තත් මුදලේ
ආරක්ෂාව ගැන
සැපුකිලුමන් වන්න**

ආර්ථික සංවර්ධනය උදෙසා

කුඩා හා මධ්‍ය පරොතු ව්‍යාපාරය

චිත්‍ර. එම්. එම්. දුමයන්ති

නියෝජන අධිකාරී

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව

1. සූල් හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරයක් යනු කුමක්ද?

සූල් හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරයක් යනු ආර්ථිකයේ ආදයම් උත්පාදන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ වී සිටින සේවක සංඛ්‍යාව හා ආදයම් ජනනය වන ප්‍රමාණය අතින් කුඩා මට්ටමක් පෙන්නුම් කරන

ව්‍යාපාර ආයතන විශේෂයකි. මේවා කැපිකාර්මික, කාර්මික හා සේවා අංශ ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වේ. ලෝකයේ සැම රටක ම විශාල වශයෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ව්‍යාප්ත වී ඇති අතර ඒවා නිර්වචනය කර හඳුනා ගෙන ඇති ආකාරය රටින් රටට වෙනස් වෙයි. උදහරණ වශයෙන්,

- (i) ඉන්දියාව: සූල් හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අර්ථකථනය කර ඇත්තේ කර්මාන්තකාලවල යන්තු හෝ උපකරණවල ආයෝජනය කර ඇති මුදල් ප්‍රමාණය පදනම් කර ගෙනයි. ඒ අනුව,

1 වන වගුව: ව්‍යාපාර වර්ගිකරණය - ඉන්දියාව

ව්‍යාපාර වර්ගය	නිෂ්පාදන අංශය කර්මාන්ත හා යන්තු සූත්‍රවල ආයෝජනය (ඉන්දියානු රු.)	ප්‍රමාණය (උපකරණ සඳහා ආයෝජනය කර ඇති ප්‍රමාණය)
ක්ෂේ	මිලියන 2.5	මිලියන 1
සූල්	මිලියන 2.5 - මිලියන 50	මිලියන 1 - මිලියන 20
මධ්‍යම	මිලියන 50 - මිලියන 100	මිලියන 20 - මිලියන 50

මූලාශ්‍රය : www.arthapedia.in

- (ii) මැලේසීයාව: වාර්ෂික පිරිවැටුම හෝ සේවක සංඛ්‍යාව පදනම් කරගෙන නිර්වචනය කර ඇත.

2 වන වගුව: ව්‍යාපාර වර්ගිකරණය - මැලේසීයාව

ව්‍යාපාර වර්ගය	වාර්ෂික පිරිවැටුම (මැලේසීයානු රික්ටිව්)	සේවක සංඛ්‍යාව
ක්ෂේ	මිලියන 0.3	5
සූල්	මිලියන 0.3 - මිලියන 15	5 - 75
මධ්‍යම	මිලියන 15 - මිලියන 50	75 - 200

- (iii) සිංගප්පූරුව : විවිධ වර්ගීකරණයන් නොමැති වුවත් සමස්තයක් වශයෙන් සූල් හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ලෙස අර්ථකථනය කර ඇත්තේ වාර්ෂික පිරිවැටුම සිංගප්පූරු බොලර් 100 ට අඩු ව්‍යාපාරයි.

(iv) යුරේෂ්පා සංගමය : ව්‍යාපාරයක වැඩි කරන සේවක සංඛ්‍යාව පදනම් කර ගෙන වර්ගීකරණය කර ඇත.

3 වන වශව: ව්‍යාපාර වර්ගිකරණය - යුරෝපා සංගමය

සේවක සංඛ්‍යාව	ව්‍යාපාර ඒකකය
1	ස්වයං රැකියා
2 - 9	ක්ෂේල පරිමාණ
10 - 49	කුඩා පරිමාණ
50 - 249	මධ්‍ය පරිමාණ

- (iv) ශ්‍රී ලංකාව : ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය දෙස බලන කළ විටින් විට විවිධ නිරණායකයන් හා විත කර තිබු බව කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර නිර්වචනය කර සොයා ගත හැකි වේ. පහත වගුවෙන් ඒ පිළිබඳ ව අපට යම් අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි ය.

4 වන වගුව: ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර නිර්වචනය

ආයතනය	නිර්ණායකය	කුඩා පරිමාණ	මධ්‍ය පරිමාණ
ආර්ථික සංවර්ධන මණ්ඩල	යන්ත්‍රවල වටිනාකම	රු. මිලියන 40 අඩු	රු. මිලියන 4 සිට රු. මිලියන 10 දක්වා
කර්මාන්ත සංවාරක හා ආයෝජන ප්‍රවර්ධන	ඉඩම්, ගොඩනැගිලි හැර ස්ථාවර වත්කම් වටිනාකම	රු. මිලියන 16 අඩු	රු. මිලියන 16 සිට රු. මිලියන 20 දක්වා
ආර්ථික හා වාණිජ මණ්ඩල	ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	රු. මිලියන 2 අඩු	රු. මිලියන 2 සිට රු. මිලියන 20 දක්වා
ශ්‍රී ලංකා අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩල	i. ඉඩම්, ගොඩනැගිලි හැර ප්‍රාග්ධන ආයෝජනයන් ii. විවර්ශික අපනයන පිරිවලුම	රු. මිලියන 20 අඩු රු. මිලියන 100 අඩු	රු. මිලියන 20 ට වැඩි රු. මිලියන 100 ට වැඩි
ලේඛක බැංකුව (ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයේදී)	සේවක සංඛ්‍යාව	1-49	50-99
ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව	සේවක සංඛ්‍යාව	250 අඩු (2000) 100 අඩු (2003/2004)	250 වැඩි (2000) 100 වැඩි (2003/2004)

මුලාශ්‍රය : කතුවරයා විසින්

ඉහත නිර්වචනයන්ට අමතර ව විවිධ බැංකු තම හෝ වැඩිසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී කුඩා හා මධ්‍ය පරිමා ච්‍යාපාර තොයෙක් ආකාරයෙන් නිර්වචනය කර ඇතුළු උදාහරණ ලෙස:

5 වන වගුව: වාණිජ බැංකු සතු නිර්ණායකයන්

වර්ෂය	ණය වැඩසටහන	ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි හැර ස්ථාවර වත්කම් සඳහා ආයෝජනය (රු. මිලියන)	වාර්ෂික පිරිවැටුම (රු. මිලියන)	සේවක සංඛ්‍යාව
2003	කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (SMEDP)	35	-	-
2008	කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (SMERDP)	100	300	150
2011	කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපෘති සංවර්ධන පහසුකම් ව්‍යාපෘතිය (SMEDeF)	-	300	-
2010	ලංකුරු හා නැගෙනහිර පළාත් සඳහා වූ ක්ෂේදී, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ නෙය ව්‍යාපෘතිය (MS-ME-kfw)	50	-	-
2016	ආයියානු සංවර්ධන බැංකුව මගින් ත්‍රියාක්මක කරන ලද සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ නෙය ව්‍යාපෘතිය	-	750	කාර්මික අංශය - 300 සේවා අංශය - 200

මූලාශ්‍රය : කතුවරයා විසින්

මෙම වැනි විවිධාකාර අර්ථකථන පවතින ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටකට දිගුකාලීන නිර්වචනයක් පැවතිමේ වැදගත්කම් විටින් විට විවිධ පාර්ශ්වයන් විසින් මතු කරන්නත විය. ඒ අනුව කරමාන්ත හා වාණිජ අමාත්‍යාංශය මගින් 2015 වසරේ “කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ සංවර්ධන ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුව” මැයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර හඳුනා ගැනීම සඳහා වාර්ෂික පිරිවැටුම හා සේවක සංඛ්‍යාව පදනම් කර ගෙන නිර්වචනයක් සකස් කර ඉදිරිපත් කර ඇත.

6 වන වගුව : කරමාන්ත හා වාණිජ අමාත්‍යාංශය මගින් ප්‍රසිද්ධ කරන ලද කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර නිර්වචනයන්

ව්‍යාපාර වර්ගය	වාර්ෂික පිරිවැටුම (රු. මිලියන)		සේවක සංඛ්‍යාව	
	කරමාන්ත	සේවා	කරමාන්ත	සේවා
ක්ෂේදී	15	15	10	10
කුඩා	16 - 250	16 - 250	11 - 50	11 - 50
මධ්‍ය	251 - 750	251 - 750	51 - 300	51 - 200

මූලාශ්‍රය : කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ සංවර්ධන ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුව, 2015

අප රටට මෙම නිර්වචනයේ ගැළපීම කොතොක් දුරට යථාර්ථවාදී ද යන්න පිළිබඳ ව තවදුරටත් සිතීමට අවකාශය ලබා දී ඇතු. එ නම් වාර්ෂික පිරිවැවුම අනුව සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වෙන් කර දැක්වීම කොයිතරම් දුරට ප්‍රායෝගික නිර්චිතයක් ද යන්න සෞය බැලිය යුතු ය. එයට හේතුව වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර විගණනය නො කරන අතර නිවැරදි ආකාරයෙන් වර්ගිකරණය සිදු කිරීමට මේ වැනි ව්‍යාපාර තුළ විගණන වාර්තා හේවත් විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන නොමැති වීමයි. එ අනුව වැඩි කරන සේවක සංඛ්‍යාව පදනම් කර ගෙන මෙම ව්‍යාපාර හඳුනා ගැනීම යම් තරමකට කළ හැකි ය. නමුත් මෙහි දී ද මෙම ව්‍යාපාරවල සේවය කරන සියලු ම සේවකයින් සඳහා අදාළ ආයතනය විසින් සේවක අර්ථසාධක හා සේවක භාරකාර අරමුදල් ගෙවීම සිදු නො කරයි. එ බැවින් සේවක සංඛ්‍යාව නිවැරදි ව ගණනය කිරීම ප්‍රශ්න සහගත වේ. එ තීසු මේ සියල්ල යම් රාමුවකට නැතුකර සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ක්ෂේත්‍රයේ විධිමත්හාවය වර්ධනය කිරීම කාලෝචිත කරුණක් වේ.

2. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල

අවශ්‍යතාව

කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ආර්ථික වර්ධනයේ යාන්ත්‍රණයක් ලෙස බොහෝ රටවල් හඳුනා ගෙන ඇති අතර විශේෂයෙන් ම දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් වඩාත් සමෘද්ධීමත් අංශයක් කරා රැගෙන යන්නේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශයයි. රකියා උත්පාදනය, පුද්ගලයන් ව්‍යවසායකත්වයට පෙළඳවීම, ආදායම් උත්පාදනය හා සමාජ හා දේශපාලන ස්ථාවරත්වය සඳහා දිරිගැනීම් ලබා දීම වැනි ප්‍රතිලාභ ඔස්සේ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින බොහෝ රටවල සාර්ථක ආර්ථිකයට කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවලින් ප්‍රතිලාභ හිමිකර දෙයි. නමුත්, ප්‍රධාන වශයෙන් ම සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල අවශ්‍යතාව මත්ත්වන්නේ;

- දිලිංගකම පිළිබඳ ගැටුව හා
- එකී රක්ෂා හිගය පිළිබඳ පවතින ගැටුව

යන ගැටුව ද්විත්වයන්ට පිළියමක් වශයෙන් ය.

එ අනුව පහත සඳහන් හේතු පදනම් කර ගෙන සංවර්ධන කාර්යයේ දී සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ

ව්‍යාපාරවලින් පුළුල් දායකත්වයක් ආර්ථික වර්ධනය කෙරෙහි ලබා දෙන බව අවබෝධ කර ගත හැකි වේ.

- කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා විශාල ගුම බලකායක (Labour-Intensive) දායකත්වයක් හිමි වන අතර විශාල පරිමාණයේ ආයතන හා සස්දන කළ ආදායම බෙදී යැම සමානාත්මක බවකින් යුත්ත ව සිදුවන්නේ මෙම අංශය තුළ ය.
- රකියා උත්පාදනයේදී විශාල කාර්යභාරයක් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර තුළින් සිදු වන අතර දිලිංග බව තුරන් කිරීම, දුරි ප්‍රවූල්වලින් සේවයට බැඳෙන සේවකයින් සඳහා සාධාරණ වේතනයක් ලැබීම හා කාන්තාවන් සඳහා කිසියම් අමතර ආදායම් මාර්ගයක් ලෙස හෝ ස්ථීර ආදායම් මාර්ගයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වීමට අවස්ථාව උදා වීම.
- සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල සම්පත් වඩාත් කාර්යක්ෂම ආකාරයෙන් බෙදී යාමටත් එවායින් උපරිම ප්‍රයෝගන ගැනීමටත් ඉඩ ප්‍රස්ථාව ලැබීම.
- සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ආර්ථිකයේ පුළුල් පද්ධතිමය නිෂ්පාදන බාරිතාවයක් ගොඩ නැංවීම කෙරෙහි යොමු කරවයි. මෙහිදී ඕනෑම ආකාරයකින් පවතින සම්පත් එලදායී ලෙස අවශ්‍යාත්මණය කර ගැනීමට හැකියාව ලැබේ.
- කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ආයතන අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය පවත්වා ගෙන යාමට අවස්ථාව උදාවන අතර එ තුළින් ආර්ථිකයට ඔරෝත්තු දිය හැකි ව්‍යාපාර බවට පත්වීමට අවකාශය ලැබීම.
- සංවර්ධන කාර්යයට දායක වන අතර නාගරික හා ග්‍රාමීය පුද්ගල තුළ පවතින විෂමතාවය අවම කිරීමට කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල ව්‍යාප්තිය ඉතා වැදගත් වේයි.

3. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර හා

ව්‍යවසායකයා

සුළුහා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර රටක තිනෑම ආර්ථිකයකට අත්‍යවශ්‍යම අංශයක් වන අතර ව්‍යවසායකයා එහි ප්‍රධාන තුළිකාව වේයි. ව්‍යවසායකයා යනු යම් කිසි ලාභයක් අපේක්ෂාවෙන් මූල්‍යමය අවදානම සියතට

ගෙන යම් ව්‍යාපාරයක් ගොඩනගනු ලබන පුද්ගලයාය. නැතහොත් සේවකයෙකු ලෙස යම් ස්ථානයක රාජකාරී කරනවාට වඩා විවිධ අවස්ථාවක් උපයෝගී කරගනිමින් ප්‍රතිලාභයක් අපේක්ෂාවෙන් ව්‍යාපාරයක් සංවිධානය කරනු ලබන පුද්ගලයා ව්‍යවසායකයා ය.

ව්‍යවසායකයා යන්න හැදින්වීමට විවිධ පුද්ගලයින් විවිධ අදහස් ඉදිරිපත් කර ඇත. ඒ අතරින් තොරාගත් නිර්වචන කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ව්‍යාපාරයක හෝ ව්‍යාපාරික කටයුත්තක අවදානම සංවිධානය කරන, කළමනාකරණය කරන හා උපක්ලේපනය කරන තැනැත්තෙකු ව්‍යවසායකයා ය. (මේරියන් වෙබ්ස්ටර්)
- ව්‍යවසායකයා යනු පාලනය කළ හැකි සම්පත් ඉක්මවා යන අවස්ථාවයි. (හොට් ස්ටෝරෝන්සන්)
- ව්‍යවසායකයා යනු ව්‍යාපාරයක හිමිකරුවකු පමණක් ම නො වේ. ලාභ ඉපයෝගීමේ අපේක්ෂාවෙන් නව නිපැයුම් නිර්මාණය කිරීමේ වගකීම දරන්නා ව්‍යවසායකයා ය. (පෝස්ට් හම්පිටර්)
- ව්‍යවසායකයා අවදානම් දරන්නෙකු වන අතර මූල්‍ය වෙළඳපාලේ අවදානම් වාරිකවලට වගකීව යුත්තකු ලෙස විශ්වාස කරයි. (ඉන්ක් ක්නයිට්)
- සොයා ගැනීම් පසුපස හඟා යන්නෙකු ව්‍යවසායකයෙකු වේ. (ඉස්ට්‍රේලියාන්ස් කිස්තර්)

ඉහත නිර්වචනයන් දෙස බලන කළ පෙනී යන්නේ කුඩා හා මධ්‍ය පරීමාණ ව්‍යාපාරයක් කාර්යක්ෂම හා සාර්ථකත්වයෙන් යුතු ව නව නිපැයුම් සහිත ව වෙළඳපාල ගවේෂණය කරමින් හඟා යන්නා සාර්ථක ව්‍යවසායකයෙකු වන අතර මෙවැනි ව්‍යාපාර ස්වාධීන ව ම කටයුතු කරයි.

3.1 සාර්ථක ව්‍යවසායකයෙකුගේ ගති ලක්ෂණ

- ස්වයං අහිප්‍රේරණය

ව්‍යවසායකත්වයේ ඉතා වැදගත් ගුණාංගයක් ලෙස සලකනු ලබන්නේ ස්වයං අහිප්‍රේරණයයි. යම් පුද්ගලයෙකු සාර්ථක වීමට අවශ්‍ය නම් තමා විසින් ම ස්වයං අහිප්‍රේරණය වෙත යොමු විය යුතුයි.

ව්‍යවසායකයෙකු කිසිදු පුද්ගලයෙකුට පිළිතුරු ලබා දිය යුතු නැත. ඒ නිසා සාර්ථකත්වයට ගමන් කිරීමේ දී ඉතා කැපවීමෙන් යුත්ත ව තම සැලසුම් මනා ලෙස හාවිත කරමින් ඉදිරියට ගමන් කළ යුතු ය. මෙහි දී කෙටි කාලීන ප්‍රතිලාභ අවම වන අතර දීර්ඝකාලීන ව ලාභ ලැබීමේ අපේක්ෂාව ඇති ව ව්‍යවසායකයා තම කාර්යභාරයන් ඉටු කරනු ලබයි.

ii. තමා ආර්ථිකයට මුදා හරින දේ පිළිබඳ මනා වැටහිමක් තිබේ

ව්‍යවසායකයාට තමා විසින් ම දියත් කරනු ලබන ව්‍යාපාරය පිළිබඳ ව මනා වැටහිමක් පවතින අතර එය අපේක්ෂිත වෙළඳපාලට සුදුසු වනවා ද යන්න පිළිබඳ අවබෝධයෙන් කටයුතු කරයි. ඒ අනුව, තමා සිටින ස්ථානය මනා ව තේරුම් ගෙන යා යුතු ස්ථානයට ගමන් කිරීමට හැකි වන පරිදි තමා විසින් ම අනුගත වීමට ඇති හැකියාව ඉතා වැදගත් ව්‍යවසායකත්ව ගති ලක්ෂණයක් වේ.

iii. අවදානම් හාරුණිම

සාර්ථක ව්‍යවසායකයින් යම් යම් අවස්ථාවල අවදානම් හාර ගෙන කටයුතු කළ යුතු බව පොදු කරුණකි. නමුත්, ඒ සඳහා තර්කානුකුල ව කටයුතු කළ යුතු අතර අවදානම් නියමාකාරයෙන් ගණනය කළ යුතුයි. එසේ ගණනය කරන ලද අවදානම් නිසි පරිදි අවබෝධ කර ගැනීමන් ඒ සඳහා සාර්ථක ව මුහුණ දීමට අවශ්‍ය වටපිටාව ගොඩ නැගීමන් සාර්ථක ව්‍යවසායකයෙකු සතු වැදගත් ලක්ෂණයකි. එම නිසා සාර්ථක ව්‍යවසායකයෙකු වීමට අවශ්‍ය නම් අවදානම් කිහිපයක් හෝ හාර ගැනීමට කැමති විය යුතුයි.

iv. සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳ ඇති දැනුම

ජාලගත කරන්නේ (Network) කෙසේදැයි දැන ගැනීම ව්‍යවසායකත්වයේ වැදගත් අංගයකි. අන් අය සමග සම්බන්ධ වීමට සහ හුවුල්කාරීත්වයන් ගොඩනගා ගැනීමට ව්‍යවසායකයෙකුට හැකියාව පවතී නම් එවැනි ව්‍යාපාරයක් හිමි තැනැත්තෙකුට බොහෝ දුරක් යා හැකි වේ. එසේ සම්බන්ධ වීමට ඇති අවස්ථාවන් තීරණය කර බලා අධ්‍යයනය කරන්නේ නම් එලදායී ව්‍යවසායකයෙකු වීමට ඉතා ඉහළින් හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

v. සාමාන්‍ය මුදල් කළමනාකරණය පිළිබඳ දැනුම හා අවබෝධයක් පැවතීම

සාමාන්‍යයෙන් අප ව්‍යවසායකයෙකු දැකින්නේ ඉතා පුළුල් වරිතයක් ලෙසයි. නමුත් ගිණුම්කරණයේ දී එදිනේදා කටයුතු කළමනාකරණය කර ගැනීම පිළිබඳ හැකියාවක් ඔහු තුළ පැවතිය යුතු ය. නමුත් එහි දී ඉතා ඉහළ ගිණුම් කටයුතු පිළිබඳ දැනුමක් අපේක්ෂා තො කරන අතර සාර්ථකත්වය සඳහා මූලික මුදල් කළමනාකරණය පිළිබඳ දැනුමක් හා අවබෝධයක් පැවතීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ව්‍යාපාරික කටයුතුවල දී තම මුදල් සංසරණය වන ආකාරය තේරුම් ගත් විට තමා සිටින තැන අවබෝධ කර ගැනීමටත් තම ව්‍යාපාර කටයුතු හොඳ මූලධර්ම මත පිහිටා පවත්වා ගෙන යැමෙන් හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

vi. නමුෂයිලී බව

සාර්ථක ව්‍යවසායකයෙකු වූ විට යම් යම් අවස්ථාවල දී නමුෂයිලී ව කටයුතු කිරීම වැදගත් වේ. අවශ්‍ය වූ විට වෙනස් වීමට හා වෙනස් කිරීමට කැමැත්ත තිබිය යුතුයි. තමා තමාගේ ව්‍යාපාරයේ ඉහළින් ම සිටින මුත් අවශ්‍ය මිනැ ම අවස්ථාවක අදාළ ක්‍රියාවලියේ හා නිෂ්පාදනවල වෙනස්කම් සිදු කිරීමටත් ඒවා හාර ගැනීමටත් සූදානම් ව සිටිය යුතු ය. මේ සඳහා සිතෙහි හා සිතුවිලිවල පවතින නමුෂයිලිත්වය බෙහෙවින් උපකාරී වේ. ගැටුම් නිරාකරණයේ දී මෙය අත්‍යවශ්‍ය කරුණක් වේ.

vii. උදෑස්ථානය

ව්‍යවසායකයෙකු ධනාත්මක වින්තනයෙන් යුත්ත ව නිරන්තරයෙන් උදෑස්ථානය වන පුද්ගලයකු වන අතර ඔහු ඉතා උසස් පොරුෂන්වයක් හිමි තැනැත්තෙක වේ. මෙහි දී ව්‍යවසායකයාගේ ස්වයං හඳුනා ගැනීම වැදගත් වන අතර පුද්ගලික ව අර්ථාන්වීත කාර්යයක් ඉටු කිරීමට නිරන්තරයෙන් උත්සාහ දරයි.

viii. ඉගෙනීම, මිනිසුන් පිළිබඳ අවබෝධ කර ගැනීම හා අසාර්ථකත්වයන් පිළිබඳ ව්‍යවහාර මනසකින් කටයුතු කිරීම.

4. සූදා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල ව්‍යාප්තිය

සූදා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර විවිධ ආකාරයෙන් දැකිය හැකි අතර ඒවායේ ස්වභාවය අනුව විවිධ

පැතිකඩයන්ට බෙදා දැක්විය හැකි ය. උදාහරණ වශයෙන්;

- ප්‍රමාණය අනුව - ක්ෂේත්‍ර, කුඩා, මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර
- ව්‍යාපාරයේ ස්වභාවය අනුව - කාමිකාර්මික, කාර්මික, සේවා
- පිහිටා ඇති පුද්ගල අනුව - ග්‍රාමීය, නාගරික
- හිමිකාරිත්වය අනුව - තනි පුද්ගල, හවුල්කාරිත්ව, පොදු සීමිත සමාගම් හා අනෙකුත් ව්‍යාපාර

4.1 ව්‍යාපාරයේ ප්‍රමාණය අනුව සූදා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර හඳුනා ගැනීම

සූදා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ඒවායේ ප්‍රමාණය මත ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් 3කට බෙදා වෙන් කර දක්වයි. එනම් ක්ෂේත්‍ර, සූදා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ලෙසයි. මෙසේ වෙන් කර දැක්වීමට පාදක වන කරුණු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- සේවක සංඛ්‍යාව/මානව සම්පත් ප්‍රමාණය
- වාර්ෂික පිරිවැටුම
- ප්‍රාග්ධනයේ ප්‍රමාණය
- නිෂ්පාදන ඒකක ප්‍රමාණය

විවිධ රටවල් විවිධාකාරයෙන් තම රටවලට ආවේණික වූ නිර්වචන සකස් කර ගනු ලබන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම කරුණු පදනම් කරගෙනයි. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේද, 2015 වර්ෂයේ වාර්ෂික පිරිවැටුම හා සේවක සංඛ්‍යාව පදනම් කර ගෙන සූදා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා නිර්වචනයක් සකස් කෙරුණි. මෙසේ සැකසුණු නිර්වචනයන් පිළිබඳ ඉහතින් විස්තර කර ඇත.

4.2 ව්‍යාපාරයේ ස්වභාවය අනුව

සූදා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ඒහි ස්වභාවය අනුව ප්‍රධාන කොටස් 3කට පුළුල් ව බෙදා දැක්විය හැකියි.

i. කාමිකාර්මික අංශය

ලේඛකයේ බොහෝ රටවල් කාමිකාර්මික අංශයට ලබා දෙන දායකත්වය ඉතා විශාල වේ. රටක පරිභේදනයට මෙන් ම අපනයනය අරමුණු කර ගෙන ද කාමි අංශයේ

නිෂ්පාදන කටයුතු සිදු වේ. කාමි ක්ෂේත්‍රය; වගාවන්, ගොවීපොල කටයුතු සැකසීම හා අනෙකුත් නිෂ්පාදන යන අංශ රාජියක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වෙයි. විශේෂයෙන්ම සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල කාමි අංශයට අදාළ ව සූළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර කටයුතු බහුල ව සිදු වෙයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ කාමි කර්මාන්තය, වී වගාව, තේ, රබර, පොල්, පළතුරු සහ එළවල්, සූළු බේර්ග වගාව, කිරි හා කිරි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත මෙන් ම සත්ව ආහාර නිෂ්පාදන ද කාමි අංශය යටතේ දැකිය හැකි ය. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අපනයන බේර්ග තුනෙහි දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයට ඇති දායකත්වය පහත වගුවෙන් පෙන්නුම් කෙරේ.

වගුව 7 : ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අපනයන බේර්ග තුනෙන් දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයට ඇති දායකත්වය

බේර්ගය	වර්ෂය				
	2015	2016	2017	2018	2019
තේ (කිලෝ ගේම් මිලියන)	329	293	307	304	300
රබර (කිලෝ ගේම් මිලියන)	87	79	83	83	75
පොල් (ගෙච් මිලියන)	3,056	3,011	2,450	2,623	3,086

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව

දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් කළ ශ්‍රී ලංකාවේ කාමිකාර්මික ක්ෂේත්‍රය විශාල පසුබැංකට යොමු වී තිබේ. ඒ බව පහත වගුවෙන් අවබෝධ කර ගත හැකි වේ.

වගුව 8 : දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයට කාමි අංශයේ දායකත්වය

වර්ෂය	1954	1970	1980	1990	2000	2010	2018	2019
කාමි අංශය (%)	46.5	28.3	27.6	26.3	19.9	8.5	7.9	7.4

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ii. කාර්මික අංශය

ලෝකයේ බොහෝ රටවල් කාර්මිකරණයට නතු වී ඇති අතර කාමි කර්මාන්තය හා සසඳා බලන කළ විශාල දායකත්වයක් දරනු ලබන්නේ කාර්මික අංශයයි. එහි දී සූළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල ව්‍යාප්තිය ද කාමි අංශයට සාපේක්ෂ ව ඉහළ අගයක් ගතී. ශ්‍රී ලංකාවේ කාර්මික අංශයෙන් ද ආර්ථිකයට වැදගත් දායකත්වයක් ලබා දෙන අතර සූළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර බොහෝමයක් ස්ථාපනය වී තිබෙන්නේ ඇගෙළුම් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන, ඉදිකිරීම්, ආහාර හා ආහාර ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන ව්‍යාපාර, දැව ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන හා අනෙකුත් කාර්මික නිෂ්පාදන පාදක කර ගෙනයි. පසුගිය වසර දෙක තුළ කාර්මික අංශයට දේශීය බැංකු පද්ධතිය හරහා ගෙය ගලා ගොස් ඇති ආකාරය පහත වගුවෙන් පෙන්නුම් කරයි.

වගුව 9: කාර්මික අංශයට දේශීය බැංකු පද්ධතිය හරහා ගෙය ගලා යාම්

කර්මාන්තය	2018 (රු. මිලියන)	2019 (රු. මිලියන)
ඉදිකිරීම්	1,133,752	1,197,629
ආහාර හා ආහාර ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන	124,644	130,800
ඇගෙළුම්	201,556	214,632
දැව ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන	19,988	21,462

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව

වගුව 10: දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයට කාර්මික අංශයේ දායකත්වය

වර්ෂය	දායකත්වය (%)
2015	27.8
2016	27.8
2017	26.8
2018	26.6
2019	27.4

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව

iii. සේවා අංශය

විශාල පරාසයක පැතිරැණු සේවා අංශය විවිධ කාර්යයන් අරමුණු කර ගෙන ක්‍රියාත්මක වෙයි. ඒ අතරට සෞඛ්‍ය සේවාව මගි ප්‍රවාහනය, හාණ්ඩ් ප්‍රවාහනය, බැංකු හා රක්ෂණ කටයුතු, සංවාරක කර්මාන්තය, අධ්‍යාපනය, විදුලි සංදේශ කටයුතු, ඉදිකිරීම්, රුපලාවනා ආදිය රටක කැඳී පෙනෙන සේවා දායකත්වය ලබා දෙන අංශ වේ.

වගුව 11: දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයට සේවා අංශයේ දායකත්වය

වර්ෂය	දායකත්වය (%)
2015	57.4
2016	56.4
2017	56.1
2018	57.1
2019	58.2

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව

5. ගෝලියකරණය, ආර්ථික ලිහිල්කරණය හා නව කාක්ෂණික බිජිවීම් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වලට බලපාන ආකාරය

ගෝලියකරණය : පුළුල් ක්‍රියාදාමයකි. ආවශ්‍ය ආර්ථිකයක සිට විවාත ආර්ථිකයකට ගමන් කිරීමේ දී ගෝලියකරණය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉවු කරනු ලැබයි. තමන් විසින් නිපදවන ලද දේවල් අනෙක් අය අතරට බෙදා හරින ලද අතිත ක්‍රියාදාමය කෙමෙන් කෙමෙන් පුද්ගල දියුණුවත් සමග තුවමාරු ආර්ථිකයෙන් මිදි වාණිජමය වශයෙන් නිෂ්පාදනය කිරීමට ආරම්භ වූ යුතු සේවා සිට රටක් තුළ අතිරික්ත හාණ්ඩ් හා සේවා තවත් රටක් හෝ රටවල් කිහිපයක් අතර වෙළඳාම් කිරීම ආරම්භ වීමත්, කාක්ෂණයේ දියුණුවත් යන දෙකෙහි ම ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ගෝලියකරණය ආරම්භ විය.

ඒ අනුව, ගෝලියකරණය යනු විවිධ ජාතින්, රටවල් හෝ රාජ්‍යයන් අතර මෙන් ම ව්‍යාපාර හා පුද්ගලයන් අතර

අැති වන සම්බන්ධතාව හා අනෝත්ත ගනුදෙනු බෙදා ගැනීම් වලින් යුත් පුළුල් ක්‍රියාදාමයකි. මෙම ක්‍රියාදාමයට අන්තර්ජාතික වෙළඳාම හා ආයෝජනයන් ඇතුළත් වන අතර තොරතුරු කාක්ෂණය මූල්කර ගනීමින් රටවල්, පුද්ගලයින් හා සංවිධාන අතර මෙම ගනුදෙනු කටයුතු සිදු වේ.

ආර්ථික ලිහිල්කරණය : විවිධ රටවල් විවිධ ආර්ථිකයන් අතර පුවමාරු සිදු කර ගැනීමේ දී විවිධ රෙගුලාසි හා සම්බන්ධතා පැනවීම ඕනෑම ම රටකට සාමාන්‍ය වූ පොදු කරුණකි. නමුත්, ගෝලියකරණයන් සමග ආර්ථිකයන්ගේ ලිහිල්කරණයන් ආරම්භ වන්නේ රටවල් අතර සහයෝගීතාව වර්ධනය කිරීමට ගන්නා ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනුයි. එමෙන් ම එකිනෙක රටවලට අවශ්‍ය හාණ්ඩ්/සේවා නිෂ්පාදනය කොට වෙනත් රටවලින් ලබා ගැනීමත් විවිධ ආනයන කටයුතුවල දින් මෙවැනි ලිහිල්කරණයන් දක්නට ලැබේ.

ඒ අනුව, ආර්ථික ලිහිල්කරණය ලෙස හඳුන්වන්නේ විශේෂයෙන් ම පොදුගලික අංශයේ ව්‍යාපාරවල සහභාගිත්වය ඉහළ මට්ටමකට රැගෙන ඒමේ අපේක්ෂාවන් අන්තර්ජාතික වෙළඳපොලට ප්‍රවේශ වීමට හැකි වන පරිදි විවිධ රාජ්‍යයන්ගේ පවතින නීති රෙගලාසි හා සම්බාධක ලිහිල් කිරීමක් වේ. මෙහි දී තම රටේ නිෂ්පාදනය කළ හැකි අංශ සඳහා අවශ්‍ය අමුදුවා මෙන් ම තවත් රටකට අවශ්‍ය හාන්ඩ් හා සේවා නිෂ්පාදනය කිරීමටත් ඒවා කිසිදු බාධාවකින් තොර ව වෙළඳපොල කරා රැගෙන යැමුවත් ආර්ථික ලිහිල්කරණයෙන් අවස්ථාව සැලසෙයි.

නව තාක්ෂණික බිජිවීම : ගල් යුතුයේ සිට රෝබෝ තාක්ෂණ යුතුය දක්වා ද, අනුවකාශ තරණයන් හා විවිධ පර්යේෂණ, සොයා ගැනීම් හා නිපදවීම් සිදුවන්නේ තාක්ෂණයේ සිසු දියුණුවත් සමගයි. අනීතයේ රටවල් අතර විශාල වශයෙන් ප්‍රවාහන වීම හා ගනුදෙනු කටයුතු සිදු නො වූයේ තාක්ෂණය එතරම දියුණු තත්ත්වයක නොපැවතුනු නිසා ය. ක්‍රමයෙන් හා සිසුයෙන් දියුණු වන තාක්ෂණය හේතුවෙන් ලෝකයේ රටවල් අතර ව්‍යාපාර කටයුතු දියුණුවීමත් අපනයන හා ආනයන කටයුතු ප්‍රාථ්‍යා වීමත් සිදු විය.

5.1 ගෝලීයකරණය, ආර්ථික ලිහිල්කරණය හා තාක්ෂණයේ දියුණුවත් සමග සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රයේ ඇති වූ පෙරපිය.

i. ව්‍යාපාරවල භූමිකාව වෙනස් වීම

පාරම්පරික නිපැයුම්වලින් ඉවත් ව නව නිපැයුම් කරා එළඹීමටත් ඉහත කරුණු හේතුවෙන් ඇති වන භුගෝලීය වෙනස්කම් හා ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිවල සංවර්ධනයන් හේතු කොට ගෙන වඩාත් ඒකාබද්ධ වූ ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොලකට සරිලන පරිදි මිල හා ගුණාත්මකහාවයෙන් ස්වයංපෙෂීත වූ ව්‍යාපාරික නිෂ්පාදන බිජි කිරීමටත් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්‍රමයෙන් පරිවර්තනය වෙමින් පවති.

ii. රාජ්‍ය අංශයෙන් පොදුගලික අංශයට කර්මාන්ත විතැන් වීම

කාර්මික වර්ධනයත් සමග රාජ්‍යයන් විසින් ප්‍රධාන බලවේගයක් ලෙස වෙළඳපොල හඳුනා ගන්නා ලදී. මූල්‍ය අංශයේ කාර්යක්ෂම වර්ධනයත් සමග පොදුගලික අංශය විසින් ආර්ථික වර්ධනයට අදාළ කාර්යාලය ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ අතර

එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආයෝජන අරමුදල් සඳහා අන්තර්ජාතික තරගකාරීත්වය ඉතා විශාල ලෙස පවතින බව දක්නට ලැබුණි. ඒ තුළින් ලාභ ලබන්නන් මෙන් ම පාඩු ලබන්නන් ද ආර්ථිකයේ ජනීත වීමට පවත් ගත් අතර, බොහෝ රාජ්‍ය අංශයේ ව්‍යාපාර පොදුගලිකරණයට අනුවර්තනය වීමත් ආර්ථිකයේ විවිධ අංශයන් ආවරණය කරමින් පොදුගලික මට්ටමේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත හා ව්‍යාපාර බිජිවීමටත් පවත් ගැනුණි.

iii. ආර්ථික වර්ධනයට පොදුගලික අංශයේ දායකත්වය ඉහළ යැම

ආර්ථික ලිහිල්කරණය හා ගෝලීයකරණයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් බොහෝ ව්‍යාපාර පොදුගලික අංශයට අනුයුත්ත ව ආරමුහ විය. බොහෝ දෙනෙක් අපේක්ෂා කළ ආකාරයට ගෝලීය ආර්ථික වෙනස්වීම්වලට අනුගත වන ආකාරයෙන් හැඩා ගැනීමටත් පොදුගලික අංශයේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වලට හැකියාව ලැබුණි (2015 ලෝක බැංකු වාර්තාවලට අනුව). ඒ තුළින් ආර්ථිකයට අවශ්‍ය නිෂ්පාදන බාරිතාව ඉහළ නෘතා ගැනීමටත්, රැකියා ව්‍යුක්තියට පිළියමක් වශයෙනුත් පොදුගලික අංශයේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල බිජිවීම වැදගත් කොට සැලකිය හැකි ය.

6. ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රය

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ විශාල ප්‍රමාණයක් ආවරණය වන්නේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රය මූලික කර ගනීමින් ය. එය මූල්‍ය ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රය හා සස්දන කළ 80%ක පමණ ප්‍රමාණයක් ආවරණය කරනු ලබයි (<http://www.nhrep.gov.lk>). ආර්ථිකයේ ප්‍රාථ්‍යා ද්වීතීයික හා තාතීයික යන කුමන අංශයක් දෙස බැලුවට ද සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ක්ෂේත්‍රයේ විහිදීම ඉතා ප්‍රාථ්‍යා ව දක්නට ලැබෙන අතර රැකියා උත්පාදනය අතින් ද විශාල දායකත්වයක් ලැබෙනුයේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රය තුළිනි. එහි දී විවිධ කුසලතා ඇති, දක්ෂ එමත් ම අර්ධ ප්‍රහුණු හා තුපුහුණු ග්‍රමිකයන් බොහෝ පිරිසක් ආවරණය කරමින් රැකියා වෙළඳපොල ප්‍රවේශයට අවස්ථාව ලබා දීම සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රයේ දක්නට ලැබෙන විශේෂ ලක්ෂණයකි.

වගුව 12: සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ක්ෂේත්‍රයට අදාළ මූලික දත්ත (2018)

අංශය	ප්‍රතිශතය (%)
දෙළ ජාතික නිෂ්පාදිතය	52%
රකියා නිපුක්තිය	35%
කාන්තා හිමිකාරිත්වය	22% - 39%
කර්මාන්ත	75%

මූලාශ්‍රය: ජාතික මානව සම්පත් හා රකියා ප්‍රතිපත්ති අමාත්‍යාංශය,
ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව <http://www.ips.lk>

ශ්‍රී ලංකාවේ ලියාපදිංචි කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර 500,000කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් පවතින අතර (https://www.cma_srilanka.org) එක් ව්‍යාපාරයක සාමාන්‍යයෙන් වැඩි කරන සේවක සංඛ්‍යාව 3-5 ත් අතර ප්‍රමාණයක් වේ.

වගුව 13: ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රය විහිදී ඇති ආකාරය

ව්‍යාපාර අංශය	ක්ෂේත්‍රය	සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ	මහා පරිමාණ
ව්‍යාපාර සංඛ්‍යාව	880,066	132,483	4,931
සේවා නිපුක්තිය	1,160,138	930,889	915,883

මූලාශ්‍රය : www.cma_srilanka.org, vol 06 No.3 - December 2018

රකියා අවස්ථා නිර්මාණය වීමේ දී අත්‍යවශ්‍ය මූලාශ්‍රයක් ලෙස සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර හඳුනා ගෙන ඇති අතර රකියා නිපුක්තියෙන් 35%ක පමණ ප්‍රතිශතයක් ශ්‍රී ලංකාවේ ආවරණය කරනු ලබන්නේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර තුළින් ය (ජාතික මානව සම්පත් හා රකියා ප්‍රතිපත්ති අමාත්‍යාංශයේ වෙබ් අඩවිය).

එම් අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන කාර්යයේ ප්‍රවර්ධනාත්මක අංශය ලෙස සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ප්‍රමුඛ කාර්යභාරයක් ඉටු කරනු ලබයි. වර්තමානයේ බොහෝමයක් ප්‍රතිපත්තිමය සාකච්ඡා මූලික වී ඇත්තේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර මූල් කර ගෙන වීම වැදගත් අංශයක් වන අතර එහි දී ව්‍යාවසායකත්ව හැකියාවන් වර්ධනය කිරීම, නව සොයා ගැනීම ඇති කිරීම හා ඒ තුළින් ආර්ථික වර්ධනය වෙළවත් කිරීම අපේක්ෂා කරයි. එමෙන් ම සමාජ සහ්යීවනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ද සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වැදගත් දායකත්වයක් ලබා දෙයි.

කාෂකාර්මික, කාර්මික හා සේවා අංශවල ව්‍යාප්ත වූ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ග්‍රාමීය හා නාගරික දෙපාර්තමේන්තු ම ඉතා පුළුල් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන අතර රට්ටී ආර්ථික සංවර්ධනයේ පුරෝගාමී ක්ෂේත්‍රයක් ද වෙයි.

වගුව 14 : දෙළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සඳහා ඇති ආංශික දායකත්වය

අංශය	දායකත්වය (%)
කාෂකාර්මික	7.0
කාර්මික	26.1
සේවා	57.7

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, සමාජ ආර්ථික දත්ත 2019

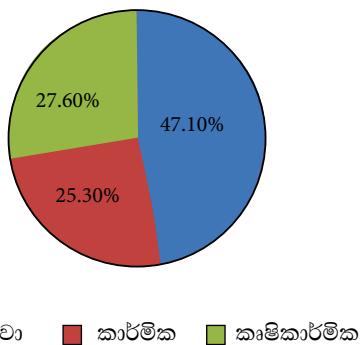
6.1 ශ්‍රී ලංකාවේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රයට ආවේණික වූ ලක්ෂණ

i. ග්‍රුම වෙළඳපොල

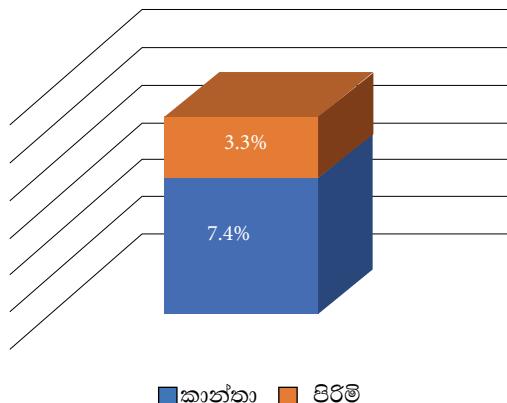
රකියා නිපුක්තිය අතින් බලන කළ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල වැඩි වශයෙන් නිරත වන්නේ පුරුෂ

පාර්ශ්වයයි. කාන්තා සහභාගිත්වය ද සැලකිය යුතු මට්ටමකින් දක්නට ලැබෙන අතර ඔවුන්ගේ සහභාගිත්වය තවදුරටත් ඉහළ නංවා ගැනීමට අවශ්‍ය වැඩ පිළිවෙළවල් දියත් කළ යුතු යි. රකියා වියුක්තිය ඉහළ යන කාල වකවානුවල විශාල වශයෙන් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ව්‍යාප්ති කරන්නේ නම් රුපයට මූහුණ දීමට සිදු වන ගැටළු රාකියකට පිළියම් ලැබෙනු ඇතේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ගුම වෙළෙදපොලට අදාළ දත්ත කිහිපයක් පහත රුප සටහන්වලින් දක්වා ඇතේ.

1 රුප සටහන: ගුම වෙළෙදපොල

2 රුප සටහන: රකියා වියුක්ති අනුපාතය

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

ii. දැනුම හා තුසුලතාව

ලංකාවේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල නියැලෙන බොහෝ ව්‍යාවසායකයින් හට ඉතා ඉහළ තාක්ෂණික දැනුමක් හා අවබෝධයක් නොමැත. නමුත් තම ව්‍යාපාරය නිසි ලෙස හසුරුවා ගෙන ලාභ ඉහළයිමේ තත්ත්වයට පත්කර ගැනීමට ඔවුන්ට හැකියාව තිබේ. නමුත් නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ යැමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ව්‍යාවසායකයින් මෙම ක්ෂේත්‍රයේ නිරත වන සේවකයින් සඳහා පුහුණු වීම, සෞඛ්‍ය සේවා හා සුහාසාධන පහසුකම් ලබා දීමට වැඩ කැමැත්තක් නො දක්වයි. ඒ නිසා මෙම ව්‍යාපාර වල නියැලෙන ව්‍යාවසායකයින් සඳහා පුද්ගල/මානව සම්පත් කළමනාකරණ කටයුතු පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනුමක් හා අත්දැකීමක් ලබා දීම වැදගත් වේයි.

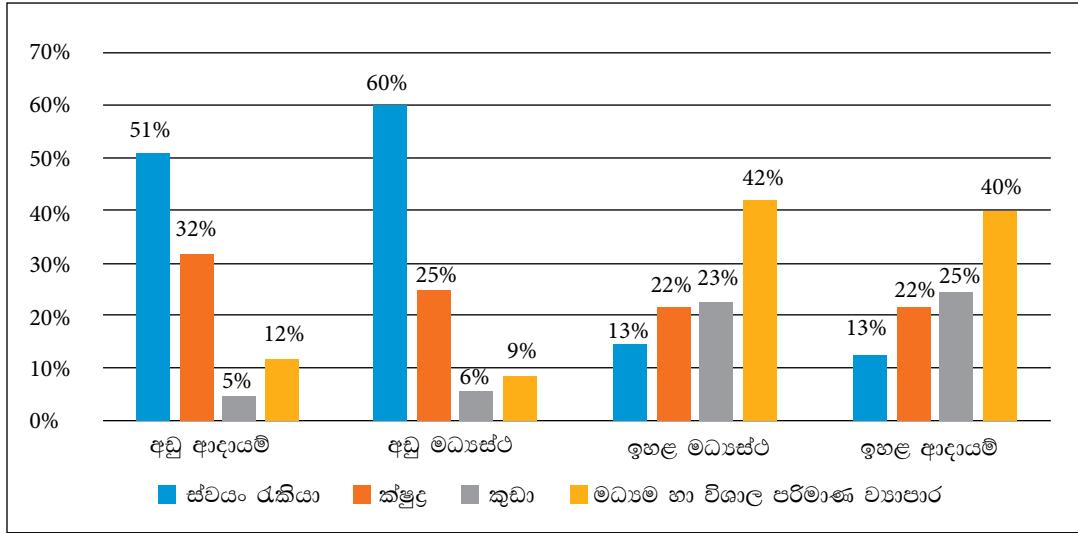
වගුව 15 : ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරා ගන්නා ලද ආර්ථික දත්ත

සාක්ෂරතා මට්ටම (%)	92.5%
ගුම බලකා සහභාගිත්වය	52.3%
ක්ෂේත්‍ර ව්‍යාපාර	45.0%
කුඩා ව්‍යාපාර	10.0%
මධ්‍ය හා මහා පරිමාණ ව්‍යාපාර	45.0%
ලියාපදිංචි ව්‍යාපාර	42.0%
කාන්තා ව්‍යාවසායකත්වය	
- ග්‍රාමීය	35%
- නාගරික	28%

මූලාශ්‍රය : ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

3 රුප සටහන: ව්‍යාපාර විභිංම

මූලාශ්‍රය: ජාත්‍යන්තර ගුම්බලකා සංවිධානය (2019)

iii. රකියාවට ඇති කැමැත්ත

සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයට ආවේණික වූ ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් වන්නේ මෙම ව්‍යාපාර වල සේවයේ නියුතු සේවකයින්ගේ පැමිණීම අඛණ්ඩභාවයකින් දැකිය නො තැකි වීමයි. එම නිසා අපේක්ෂිත නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය අහිමි වීම හා සේවක තාපේතිමත් බව අඩු වීම පොදු ලක්ෂණ ලෙස දැකිය තැකි ය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ආර්ථිකය අපේක්ෂා කරන දායකත්වය නො ලැබේ යන අතර ම කාර්ය සාධනයද අඩු මට්ටමක පවතී.

වගව 16: රකියා වියුක්තිය පිළිබඳ දත්ත

වයස් කාණ්ඩය	රකියා වියුක්ති අනුපාතය (%)		
	පිරිමි	කාන්තා	
මුළු	4.8	3.4	6.9
15-24	21.6	18.9	26.6
25-29	9.0	4.4	16.3
30ට වැඩි	1.7	1.1	2.8

මූලාශ්‍රය: ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

ඉහත වගව අනුව වයස් කාණ්ඩ 15-24 ත් අතර විශාල ප්‍රමාණයක් රකියා වියුක්තියෙන් පෙළෙන අතර සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර දියුණු කිරීමේ දී මෙම අංශයේ දායකත්වය වඩාත් වැදගත් වේ.

7. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙන් ආර්ථිකයට අත් කර ගත හැකි වාසි

i. රකියා අවස්ථා නිර්මාණය කිරීම

යම් පුද්ගලයෙකු තම හැකියාවන් හා අධ්‍යාපන දැනුම, යුතුනය පදනම් කර ගෙන හෝ පරමිපරාවෙන් උරුම වීම මත හෝ නව ක්ෂේත්‍රයන් අත්හදා බැලීමේ අපේක්ෂාවන් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ආරම්භ වීමත් ඒ තුළින් ව්‍යාවසායකයින් නිර්මාණය වීමත් සිදු වේ. ඕනෑම පුද්ගලයෙකු ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කර පවත්වා ගෙන

යනු ලබන්නේ ලාභ අපේක්ෂාවෙනි. විශේෂයෙන් ම තනි පුද්ගලයෙකු හෝ කිහිප දෙනෙකු එකතු වී සුළුවෙන් හෝ ආරම්භ කරන ව්‍යාපාරයක් තවත් පුද්ගලයන් කිහිප දෙනෙකුට හෝ විශාල පිරිසකට රැකියා වෙළඳපොලක් නිර්මාණය කර දෙනු ලබන්නේ රටක ආර්ථිකයකට පවත්නා ගැටුවලට විසඳුම් ද ලබා දෙමින් ය. විශේෂයෙන් ම රැකියා අවස්ථා නිර්මාණය වීමත්, අලුත්තින් ව්‍යාවසායකයින් බිජි කිරීමත්, රැකියා වියුත්තියට පිළියමක් ලෙසන්, එලදායී නිෂ්පාදන ඇති කිරීමත් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර විශාල දායකත්වයක් ලබා දෙයි.

වගුව 17 : ග්‍රුම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතය

වයස් කාණ්ඩය	මුළු ජනගහනයෙන් (%)	පිරිමි (%)	ගැහැණු (%)
මුළු	52.6	73.4	34.9
15-19	13.6	18.8	8.3
20-24	54.2	72.9	37.7
25-29	67.6	91.9	47.4
30-34	66.4	95.0	43.2
35-39	68.9	97.8	46.6
40-44	70.3	95.4	49.3
45-49	70.2	94.2	48.8
50-54	68.8	93.3	48.1
55-59	58.6	83.9	36.5
60+	31.4	49.7	16.9

මූලාශ්‍රය: ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2019 පළවන කාර්තුව

ශ්‍රී ලංකාවේ කාන්තා ජනගහනයෙන් 74%කට වඩා වැඩි ප්‍රතිශතයක් ග්‍රාමීය මෙන් ම නාගරික පුද්ගලවල ක්‍රියාකාරී ග්‍රුම බලකායට තවමත් එකතු වී නොමැත (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව). ඒ නිසා සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර තවදුරටත් ව්‍යාප්ත කිරීම තුළින් ආදායම් උත්පාදන කාර්යයක නියැලි නො සිටින කාන්තා ජන කොටස් මෙන් ම ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වලට සත්‍යාචන ව දායකත්වයක් නො දෙන සියලු ජන කොටස් ආවරණය කිරීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇති.

ii. දේශීය ඉතුරුම් හාවිතයට ගැනීම

සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශයේ වැදගත් අංශයක් වන්නේ ඉතිරිකිරීම් හාවිතයට ගැනීමයි.

තම පොදුගලික ඉතිරිකිරීම මෙන් ම මූල්‍ය අංශයේ ඉතිරිකිරීම් ද හාවිතයට ගනිමින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරයන්හි ආයෝජනයට ජනතාව පෙළුණුවීමට සැම රටක් ම උත්සාහ දරයි. ශ්‍රී ලංකාව වැනි දියුණු වෙමින් පවතින රටක් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රය දිරි ගැන්වීමට විටින් විට විවිධ ක්‍රියාමාර්ග දියත් කොට ඇති. රජයේ අයවැය ප්‍රකාශයේ දී මෙම අංශය කොරේහි වැඩි නැමුණුවක් දක්වන අතර මූල්‍ය අංශයේ නො ගෘෂ්ම ඉහළ නංවා ඇති.

අදාහරණයක් ලෙස 2017 වසරේ අයවැය යෝජනා තුළින් කාන්තා හා තරුණ ජන කොටස්වල ව්‍යාපාර

දිරි ගැන්වීම සඳහා සැම ලියාපදිංචි බැංකුවක් ම තම යෙය කළුණින් 5%ක ප්‍රතිශතයක් මෙම අංශයට වෙන් කළ යුතු බවට තීරණය විය.

iii. දිලිංගුව තුරන් කිරීම

ග්‍රාමීය හෝ නාගරික අංශයේ සීවත් වන ඕනෑම අයකුට සුළු හෝ මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීමට කිසිදු බාධාවක් නොමැත. මුදල් ඇති හෝ නැති බව විශාල ප්‍රාන්තයක් කර නො ගත යුතු අතර සුළුවෙන් හෝ ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කර වැඩිදියුණු කර ගැනීමේ හැකියාවක් ලෝකයේ බොහෝ රටවල සීවත් වන ජන කොටස්වලට පවති.

විශේෂයෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ මයක් ග්‍රාමීය පුද්ගල ඉලක්ක කර ගනිමින් විවිධ සංවර්ධන වැඩසටහන්

ක්‍රියාත්මක වන්නේ මෙරට පවතින දිලිංග බවේ විෂම වකුයට පිළියමක් ලෙසයි.

වගුව 18: ශ්‍රී ලංකාවේ දිලිංග බව පිළිබඳ සංඛ්‍යා සටහන

විස්තරය	ප්‍රතිශතය (%)
ජාතික මට්ටමේ දරිද්‍රතා රේඛාවට පහළින් සිටින ජ්‍යෙෂ්ඨතාය	4.1
දිනකට මිලදී ගැනීමේ හැකියාව බොලර් 1.90ට වඩා අඩු ජන කොටස	0.3
රකියා විපුක්තිය	4.2

මූලාශ්‍රය: ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ දත්ත අනුව (2019)

ජන කොටස් අතර පවතින දරිද්‍රතාවේ පරතරය හෙවත් විෂමතාව අඩු කිරීමට නම් ආර්ථිකයේ කාමිකාර්මික, කාර්මික හා සේවා යන අංශ තුනට ම ප්‍රමුඛත්වය ලබා දී සූළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ව්‍යාප්ත කළ යුතුයි. ඒ තුළින් පුද්ගලයින්ගේ ආදායම් ඉපයිමේ හැකියාව වර්ධනය වීමෙන් හා තේරිරිකිරීමේ පුරුදේද වර්ධනය කිරීම තුළින් දිලිංග්‍ය තුරන් කිරීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇතේ.

iV. ආදායම් බෙදී යාම

රටක පවතින ආදායම් බෙදී යැමේ පරතරයට විසඳුමක් ලෙස ද සූළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල ව්‍යාප්තිය වැදගත් වේ. විශේෂයෙන්ම යම් ආදායම් මට්ටමක් පවතින ජන කොටස් හෝ ව්‍යාවසායකයින් විසින් ආරම්භ කරන සූළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර තුළින් තවත් ජන කොටසකට රකියා අවස්ථා හිමිවීමෙන් මූල්‍යන්ගේ මෙහෙතික ඉපයිම් මට්ටම ද ඉහළ යුතු ඇතේ. ඒ තුළින් රුපයකට දැරීමට සිදු වන පිරිවැය අවම වන අතර එම මුදල් එලදායී සංවර්ධන ක්‍රියාවලියකට යොමු කිරීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇතේ.

v. ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය

මෙය ඉතා පුළුල් කුමවේදයක් වන අතර ග්‍රාමීය මට්ටමින් බිජි වන කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර තුළින් සමස්තයක් වශයෙන් යම් ප්‍රමේණයක කාමි, නිෂ්පාදන හා සේවා යන අංශ තුන ම ආවරණය කළ හැකි නම් එම ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනය නිතැතින් ම ඇති වේ. පුද්ගල හැකියාවන් හාවිත කිරීම්, ආදායම්

උත්පාදන මාරුග ඇති කිරීම්, පවතින සම්පත් උපරිම වශයෙන් හාවිත කිරීම් තුළින් ප්‍රාදේශීය දියුණුව ඉහළ තැබුව හැකි අතර එහි අවසාන ප්‍රතිඵලය වන්නේ රට සංවර්ධනය කරා ගමන් කරයි.

vi. ප්‍රහුණුව, හැකියාවන් වර්ධනය හා ව්‍යාවසායකයින් බිජිවීම

කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර බිජිවීම හා පවත්වා ගෙන යැම තුළින් නිතැතින් ම රකියා වෙළෙඳපොලක් නිර්මාණය වීමට අවකාශය ලැබේ. නමුත් මෙසේ ගුම වෙළෙඳපොලට පිවිසෙන බොහෝමයක් පුද්ගලයන් නිසි ප්‍රහුණුවක් නො ලද අය වන අතර ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රයේ අඛණ්ඩ ව නියැලීමෙන් තම හැකියාවන් හා කුසලතාවන් වර්ධනය කර ගැනීමට සිදු වනු ඇතේ. සමහර පුද්ගලයන් ගුම වෙළෙඳපොලට පිවිසෙන්නේ කිසිදු දැනුමක් නොමැති ව විය හැකි අතර තමා ලබා ගන්නා දැනුම හා අත්දැකීම් හාවිත කරමින් නව ව්‍යාපාර බිජිකරන්නේ ව්‍යාවසායකත්ව අත්දැකීම් ද ඉස්මතු කරමිනි. මතා ව්‍යාවසායකත්ව ගුණාගවලින් පිරිපුන් ව්‍යාපාර දිගුකාලීන ව පැවතෙන අතර අනෙකුත් ව්‍යාපාර වෙළෙඳපොලන් ඉවත් වේ.

vii. ආර්ථික නිෂ්පාදනයට දායක වීම හා අපනයන වෙළෙඳපොලට පිවිසීම

එනැම් ම රටක සූළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල නිෂ්පාදනය සමස්තයක් වශයෙන් යෙදෙවෙන්නේ එම රටේ පරිහෝජනය සඳහා ය. අතිරික්තයක් ඇතොත් ඒවා අන්තර්ජාතික වෙළෙඳපොලට සරිලන පරිදි සකසා අපනයනය කරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාවේ කාමි අංශයට අදාළ ව තේ, රඟර්, පොල් හා සූළු අපනයන බොග අපනයන වෙළෙඳපොල අරමුණු කර ගෙන නිෂ්පාදන කටයුතු සිදුවේ. ඒ නිසා අපනයන වෙළෙඳපොල අරමුණු කර ගෙන කාමි නිෂ්පාදන හා කාර්මික මෙන්

ම සේවා අංශයට සම්බන්ධ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙන් රටේ සංවර්ධනයට ඉහළ දායකත්වයක් ලබා ගත හැකි වේ.

8. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධනය සඳහා පවතින බාධාවන්

ලෝකයේ බොහෝමයක් රටවල් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ව්‍යාප්ත කිරීමට ප්‍රබල උත්සාහයක යෙදෙන නමුත් විවිධ බාධාවන් මතුවන්නේ මෙම ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමේ දී හා පවත්වා ගෙන යැමී දී ය. එසේ පැන නගින බාධාවන්/ගැටළු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

i. විධිමත් මූල්‍ය වෙළෙදපොළට අවශ්‍ය පරිදි ප්‍රවේශ වීමට ඇති නො හැකියාව

මෙම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වන්නේ බැංකු හා අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන වෙත පහසුවෙන් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල හිමිකරුවන්ට ප්‍රවේශ වීමට ඇති නො හැකියාවයි. එයට ප්‍රධාන හේතුවක් වන්නේ මෙම අංශය අධික අවදානම් සහිත අංශයක් ලෙස සලකන බැවිනි. ප්‍රමාණවත් පරිදි ඇපැ සුරෙක්මි නොමැති වීමත් කුමවත් ව්‍යාපාරික සැලසුම් නොමැති වීමත් හේතුවෙන් විධිමත් මූල්‍ය අංශයෙන් අවශ්‍ය මූල්‍ය පහසුකම් නිසියාකාර ව ලබා ගැනීමට අපහසු වී ඇත. ඒ අනුව අඩු ආදායම්ලාභී ජන කොටස් මූලික කර ගනිමින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රය ව්‍යාප්ත කිරීමේ යම් යම් බාධාවන් පවතී.

ii. කළමනාකාරීත්ව ගැටළු

කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල සාර්ථකත්වයට පවතින තවත් බාධකයක් වන්නේ මෙම අංශයේ නියුලෙන පාර්ශ්වයන්ට නිසි කළමනාකාරීත්ව දැනුමක් හා හැකියාවන් නොමැති වීමයි. ඒ සඳහා ව්‍යාවසායකත්ව හා කළමනාකරණ කුසලතාවන්ගේ අඩුපාඩුකම් බොහෝ විට හේතු වෙයි. එමෙන්ම සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රය තුළුණු හා අර්ධ ප්‍රහුණු ගුම බලකායකගෙන් ක්‍රියාත්මක වන නිසා කළමනාකාරීත්වයේ අඩු පාඩු පවතින්නේ නම් ව්‍යාපාරය සාර්ථක ව ඉදිරියට ගෙන යා නො හැක.

iii. දැනුම වර්ධනය, ප්‍රහුණුව හා අධ්‍යාපනයේ පවතින අඩුපාඩු

නවීකරණය හා නව තාක්ෂණය සමඟ මූසු වන ලෝකයක සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ අංශයේ නියුතු

පුද්ගල කණ්ඩායම් (ගුම බලකායට) නිසි ප්‍රහුණුවක් හා කුසලතා වර්ධනයක් සිදු කළ යුතුයි. නමුත් බොහෝ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්‍රියාත්මක වන්නේ අඩු ප්‍රහුණුවකින් හා ඉතා සුළුවන් දැනුම වර්ධනය කළ ගුම්කයන් යොදා ගනිමින් වීම මෙම ක්ෂේත්‍රයේ දැකිය හැකි සුලඟ කරුණකි. ඒ නිසා අපේක්ෂිත නිෂ්පාදන හා එලදායී මට්ටම කරා ගමන් කිරීමට අපහසු වනු ඇත.

iv. යටිතල පහසුකම්වල පවතින අඩු පාඩු

කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශයේ කාර්ය සාධනය සඳහා සාපුරු බලපෑමක් ඇති කරනු ලබන්නේ ඒ සඳහා හේතු වන යටිතල පහසුකම්වල ප්‍රමාණාත්මකභාවය මතයි. යටිතල පහසුකම් ලෙස සලකනු ලබන්නේ, මං මාවත්, විදුලි සංදේශ කටයුතු, විදුලිය හා ජල සැපයුමයි. මෙවැනි සේවාවන්ගේ අඛණ්ඩ සැපයුම හා ලාභ විය හැකි මිල ගණන් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධනයේ දී සාපුරු වශයෙන් බලපානු ලබයි.

v. රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා ඒවා ක්‍රියාවත නැංවීමේ දී පවතින අඩු පාඩු

සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනයට කොතොතු යෝජනා, ප්‍රතිපත්ති රජයක් විසින් සකස් කරනු ලැබූව ද ඒවා නිසියාකාර ව ක්‍රියාත්මක නො වන්නේ නම් අපේක්ෂිත සංවර්ධන මට්ටම කරා ලාභ විය නො හැක. අප අන්දැකීමෙන් දන්නා පරිදි විවිධ ජාතික ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා විරින් විට යෝජනා ඉදිරිපත් කළ ද ඒවැනි යෝජනා යථාර්ථයක් බවට පත්වන්නේ ඉතා ම අඩු මට්ටමකිනි. එයට හේතුව වන්නේ ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී පවතින ගැටළු හා ක්‍රියාත්මක කළත් පසු විපරම නො කිරීම නිසා සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ ව පවත්වා ගෙන යන්නේ ද ඒවා බිඳ වැට් ඇත් ද යන්න පිළිබඳ නිසියාකාර දැනුමක් හා අවබෝධයක් නොමැති වීමයි.

9. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර දිරි ගැන්වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග

i. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධනය සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් සැකකීම

කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ මග පෙන්වීම යටතේ 2015 වසරේ සුළු හා මධ්‍ය

පරිමාණ ව්‍යාපාර හඳුනා ගැනීමට ජාතික මට්ටමේ නිර්ණායකයන් ඉදිරිපත් කිරීමත් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර දියුණු කිරීම සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් සකස් කර ඉදිරිපත් කිරීමත් සිදු විය. මෙම ප්‍රතිපත්ති රාමුව පහත සඳහන් අරමුණුවලින් සමත්වීත විය.

- අ) ඉහළ හැකියාවන්ගෙන් යුත් ව්‍යාපාර ආයතන හා පුද්ගලයන් ද අඛණ්ඩ ව ඉදිරියට පවත්වා ගෙන යා හැකි සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ද ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- ඇ) ආංශික ප්‍රවේශය පදනම් කර ගෙන සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධනය කිරීම
- ඇ) ඉහළ අතිරේක වටිනාකම්වලින් යුත් ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය හා ඉහළ සාපේක්ෂ වාසි හිමි කර දෙන දේශීය අමුදව්‍ය භාවිතයට යොමු කිරීම
- ඇ) අපනයනය අරමුණු කරගත් හෝ ආනයනවලට ආදේශකයක් වන ව්‍යාපාර සහ කර්මාන්ත දෙරෙයමත් කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය
- උ) රැකියා නිර්මාණය හෝ සේවා නියුක්තිය වැඩි වන පරිදි සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රය ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- ඊ) නාගරික හා ග්‍රාමීය අසම්බුලිතකාව අවම කිරීමට හැකි වන පරිදි ව්‍යාපාර ස්ථාන ගත කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය
- උ) පාම්පරික ක්මලේදවලින් බැහැර ව නවීන ක්මලේද අනුගමනය කිරීමටත්, ඉහළ වටිනාකම් සහිත නිෂ්පාදන ප්‍රවර්ධනය කිරීමටත්, නව තිපැයුම් බෑහි කිරීමටත් හැකි වන ආකාරයට පරිසරය නිර්මාණය කිරීම
- උ) ආර්ථික සංවර්ධනය ඉහළ නැංවීමේ අපේක්ෂාවෙන් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ

ව්‍යාපාර ගක්තිමත් කිරීමත් ඒ තුළින් රැකියා නියුක්තිය ඉහළ නැංවීමත් ආදායම් උත්පාදන මාරුග බිජිකිරීමත් අරමුණු කරගෙන පවතින අවස්ථාවන් විවෘත කරදීම

- උ) සමස්ත ශ්‍රී ලංකාව ම ආවරණය කරමින් ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සම්බුලිතකාවක් ලෙස කර ගැනීම
- ඇ) පරිසරයට හිතකාම් අයුරින් සැම මට්ටමක ම පවතින සම්පත් කාර්යක්ෂම ව යොදා ගැනීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- ii. කෘෂි කර්මාන්තයට අවශ්‍ය පොහොර සහනාධාර හා අනෙකුත් සහනාධාර කුම අඛණ්ඩ ව ක්‍රියාත්මක කිරීම
- iii. වගාවන් හා නැවත වගාවන් සඳහා සහනාධාර ලබා දීම
- iv. ව්‍යාවසායකත්ව සංවර්ධනය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සැකසීම හා දිරිගැනීමේ ක්මලෝපායන් සකස් කිරීම
- v. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා විවිධ බදු ලිහිල් කිරීම හා ඉවත්කිරීම සිදු කිරීම
- vi. "Enterprise Sri Lanka" වැඩි සටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම
- vii. අඩු පොලී අනුපාත යටතේ මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දීම හා සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රයට ගෞරා යන මූල්‍ය පහසුකම් වැඩි කිරීම
- viii. විධිමත් මූල්‍ය අංශයේ අවධානය සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය කෙරෙහි යොමු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සැකසීම හා නියෝග නිකුත් කිරීම